

4
29.11.2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

ГОНЧАРУК Андрій Леонідович
(студент групи ПВМ-8)

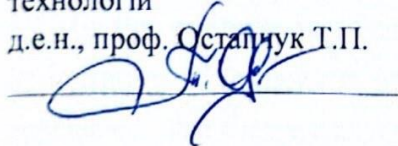

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

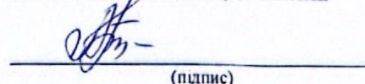
УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
протокол № 8
від 29.11.2023
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових
технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Ткачук Г.Ю.

(підпис)

Рецензент

к.е.н., доц. Редисак О.Т.

(підпис)

Житомир, 2023

Анотація

Гончарук А. Л. Управління фінансовими результатами підприємства деревообробної промисловості ТОВ «ВІВАД 09» – Рукопис.

Магістерська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2023.

У магістерській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості обґрунтування та оптимізації системи управління фінансовими результатами підприємства. Досліджено теоретичні основи управління фінансовими результатами підприємства. Представлена аналітична оцінка функціонування системи управління фінансовими результатами підприємства. Обґрунтовано напрями удосконалення системи управління фінансовими результатами підприємства.

Ключові слова: фінансові результати, доходи, витрати, прибуток, підприємство, ефективність, рентабельність, управління фінансовими результатами.

Annotation

Goncharuk A. L. Management of financial results of the woodworking industry enterprise LLC «VIVAD 09» - Manuscript.

The master's qualification work is submitted for the Master's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" of specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activity". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2023.

In the master's qualification work, the peculiarities of the justification and optimization of the system of managing the financial results of the enterprise are considered. The theoretical foundations of managing the company's financial results have been studied. An analytical assessment of the functioning of the enterprise's financial results management system is presented. The areas of improvement of the management system of financial results of the enterprise are substantiated.

Keywords: financial results, income, expenses, profit, enterprise, efficiency, profitability, management of financial results.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Економічна природа та значення формування фінансових результатів на підприємстві.....	8
1.2. Механізм управління фінансовими результатами підприємства	16
1.3. Методичні підходи до проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства	24
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовими результатами підприємств	31
Висновки до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ТОВ «ВІВАД 09».....	40
2.1. Аналіз тенденцій розвитку деревообробної галузі України	40
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	47
2.3. Оцінка формування та ефективності управління фінансовими результатами на підприємстві.....	55
Висновки до розділу 2	64
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ТОВ «ВІВАД 09».....	66
3.1. Оптимізація організаційно-економічного механізму управління прибутковістю діяльності на підприємстві	66
3.2. Обґрунтування інвестиційного проекту виробництва нової продукції, як напряму покращення фінансових результатів підприємства	74
3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів	85
Висновки до розділу 3	89
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
ДОДАТКИ.....	101

ВСТУП

Актуальність теми дослідження В процесі управління підприємством фінансові результати виступають основним показником ефективності роботи самого підприємства та основним джерелом акумулювання коштів для розвитку підприємства. В умовах ринкової економіки ефективність діяльності підприємства виражається у отриманих фінансових результатах. Основне завдання фінансової діяльності підприємства – забезпечення стабільності прибутковості на належному рівні, баланс витрат і доходів, підтримка ліквідності, перспективності та своєчасності розрахунків.

Для здійснення ефективного управління підприємством, виникає необхідність інформаційного забезпечення, головною складовою якого є дані про фінансовий стан підприємства. Одним з елементів інформації є відомості про фінансові результати підприємства. В ринкових умовах кожне підприємство виступає як самостійний (економічно та юридично) товаровиробник. Підприємство самостійно здійснює вибір сфери діяльності бізнесу, створює асортимент товару, розраховує ціни та витрати, вираховує виручку від реалізації, а в подальшому формує прибуток або збиток за результатами діяльності. В наш час отримання прибутку є прямою метою будь-якого виробництва. Досягнення даної мети можливе лише шляхом виготовлення продукції, яка відповідає потребам суспільства.

На сьогодні виникає необхідність розширеного економічного трактування сутнісного визначення поняття «фінансовий результат» та його окремих складових частин: по-перше, у спробі поєднання різноманітних визначень фінансового результату з погляду окремих складових обліку (структури доходів, витрат, власного капіталу) та основних підходів до розгляду такої дефініції; по-друге, у врахуванні зміни активних частин формування фінансового результату (доходу та витрат) та поєднанні різних складових (структури доходів, витрат, власного капіталу), які задіяні у формуванні й розпорядженні фінансовим результатом, що загалом охоплює усі напрямки

діяльності підприємства; по-третє, у визначенні найсуттєвіших складових, які впливають на формування фінансового результату.

Необхідно зазначити, що досягнення підприємством необхідних фінансових результатів передбачає цілеспрямовану реалізацію системи функцій управління, де значне місце відводиться управлінню фінансовим результатом.

Загальні теоретичні та методологічні підходи до розгляду проблематики управління фінансовими результатами функціонування підприємства представлені в працях вчених, таких як: Борисов А.Б., Василенко С.С., Вороніна О.О., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О., Козловський В.В., Мочерний А.Д. Масюк Ю.В., Опарін В. М., Пушкар М. С., Скалюк Р. В., Ткаченко Н. М., Худолій Л. М., Чебанова М. С., та низка ін.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань магістерської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам наряду підготовки за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є дослідження та подальше узагальнення теоретико-методичних засад управління фінансовими результатами підприємства деревообробної промисловості ТОВ «ВІВАД 09».

Для досягнення поставленої мети були сформульовані та вирішені такі **завдання:**

- дослідити економічну природу та значення формування фінансових результатів на підприємстві;
- вивчити механізм управління фінансовими результатами підприємства;
- узагальнити методичні підходи до проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства;
- вивчити нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовими результатами підприємства;
- провести аналіз тенденцій розвитку деревообробної галузі України;
- провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- здійснити оцінку формування та ефективності управління фінансовими

результатами на підприємстві;

- запропонувати напрями оптимізації організаційно-економічного механізму управління прибутковістю діяльності на підприємстві;
- здійснити обґрунтування інвестиційного проекту виробництва нової продукції, як напряму покращення фінансових результатів підприємства;
- представити оцінку економічної ефективності запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження у магістерській кваліфікаційній роботі виступає процес управління фінансовими результатами підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади удосконалення управління фінансовими результатами підприємства.

Методи дослідження. У магістерській кваліфікаційній роботі застосовувалися наступні методи наукових досліджень: монографічний, розрахунково-конструктивний, математико-економічний, економіко-статистичний, системний підхід, горизонтального і вертикального аналізу, а також метод фінансових коефіцієнтів, а також інші методи економічних досліджень.

Інформаційна база дослідження. До її до складу входять закони та нормативні акти України; наукові роботи сучасних вчених з проблем економіки підприємства, менеджменту, фінансового аналізу, планування діяльності підприємства; статистична та бухгалтерська звітність підприємства; дані Державної служби статистики України; матеріали періодичних видань; ресурси Internet. Джерельною базою дослідження слугували матеріали праць українських і зарубіжних науковців, інформація державних органів статистики, законодавчі та нормативні документи з питань регулювання економіки й підприємництва, звітно-статистичні дані досліджуваного підприємства, аналітичні публікації в науковій і спеціалізованій літературі.

Новизна наукова дослідження ґрунтується на розробці теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій відносно управління фінансовими результатами підприємства. Ключові здобутки роботи, що становлять новизну дослідження, ґрунтуються на наступному:

- удосконалено визначення поняття «фінансовий результат діяльності підприємства», який запропоновано вважати економічним результатом його фінансово-господарської діяльності і виражається у вигляді одержаного прибутку чи збитку, який розраховується у вигляді різниці між доходами і витратами підприємства, а також має прямий вплив на величину її власного капіталу;

- запропоновано комплекс методичних заходів, у відповідності до яких з метою вдосконалення економічних результатів функціонування підприємства за допомогою зменшення ризику в ухваленні рішень, пропонується економіко-математичне тлумачення оптимізації моделі виробництва в умовах невизначеності.

Практичне значення одержаних результатів базується на тому, що запропоновані заходи і методичні підходи дають можливість удосконалювати управління фінансовими результатами функціонування ТОВ «ВІВАД 09». Прикладне значення розроблених рекомендацій підтверджується впровадженням, котре застосоване в практиці ТОВ «ВІВАД 09».

За результатами дослідження опубліковано: Гончарук А.Л. Удосконалення процесу управління фінансовим результатом підприємства. Тези IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (09–10 листопада 2023 р.).

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано під час участі в наступних наукових конференціях: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу» (09–10 листопада 2023 р.).

Структура та обсяг магістерської кваліфікаційної роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 100 сторінках друкованого тексту. Робота містить 36 таблиць та 11 рисунків. Список використаних джерел налічує 80 найменувань. Робота містить 6 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна природа та значення формування фінансових результатів на підприємстві

Будь-яке підприємство, реалізуючи свою місію і цілі, задіює відповідну кількість трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів. Високий рівень їх ефективного використання є метою підприємства, що в кінцевому підсумку дає змогу суб'єктові господарювання досягати позитивного фінансового результату. Своєю чергою, фінансовий результат є головним показником, що характеризує ефективність діяльності підприємства: прибутковість діяльності, платоспроможність, можливості для економічного росту, конкурентоспроможність, у кінцевому підсумку – ринкову вартість суб'єкта господарювання. Отже, дослідження сутності поняття «фінансовий результат», установлення його ролі у системі управління підприємством представляє значний науковий та практичний інтерес [15, с.196].

Фінансовий результат є підсумком діяльності підприємства, пов'язаний із виробництвом та реалізацією продукції (наданням послуг, виконанням робіт) і водночас виступає необхідною передумовою його подальшої господарської діяльності. Високі показники фінансових результатів діяльності підприємства є важливим елементом зміцнення бюджету держави через податкові надходження, забезпечують зростання ділової активності підприємства у виробничій та фінансовій сферах, його інвестиційної привабливості, тому очевидним є те, що визначення економічного змісту фінансового результату діяльності підприємства посідає одне з ключових місць у комплексному економічному аналізі господарської діяльності підприємств [10, с.162].

Фінансовий результат, який є одним із центральних показників діяльності підприємства, використовується також як орієнтир, відображаючи напрям його

розвитку. У сучасних умовах господарювання зростають самостійність і відповідальність підприємств у розробленні та прийнятті управлінських рішень стосовно забезпечення їхньої ефективної діяльності. Ефективність фінансової, інвестиційної та виробничої діяльності підприємства відображається у досягнутих фінансових результатах. Фінансовий результат є тим узагальнюючим показником, що інтегрує всю фінансову діяльність підприємства, даючи можливість установити зв'язок між рештою економічних показників.

Значна кількість фінансових, трудових та матеріальних ресурсів залучається для здійснення виробничо-фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Метою будь-якого підприємства є раціональне використання залучених ресурсів, що остаточно відображається у фінансових результатах його діяльності. Особливу увагу на процес формування фінансового результату звертають усі без винятку суб'єкти господарювання [41, с.37].

Окрім керівництва та трудового колективу суб'єкта господарювання, фінансовий результат цікавить й акціонерів, державні органи влади, фондові біржі, кредиторів тощо. Отримання позитивного фінансового результату для будь-якого підприємства означає визнання його ринком (суспільством) і, відповідно, подальшу можливість здійснювати економічну діяльність. Для держави кінцевим фінансовим результатом підприємницької діяльності є податок, величина якого залежить від остаточних результатів діяльності підприємства. Для вкладника, інвестора кінцевий фінансовий результат відображається у розподіленій на його користь частині прибутку після оподаткування. Прибуток, який залишився після оподаткування і виплат відсотків кредиторам та дивідендів власникам, є чистим кінцевим фінансовим результатом підприємства, який призначений для його подальшого виробничого та соціального розвитку [54, с.87].

Для ринку кінцевий фінансовий результат підприємства відображається в оцінці його рівня фондовими біржами та позабіржовими торговельними системами. І тут вартість підприємства виступає як узагальнений показник

ефективності його діяльності, адже вартість підприємства є результатом не короткострокового, а довгострокового ефекту, що враховує перспективні зміни.

Отже, бачимо, що в сучасних умовах господарювання зростає роль внутрішнього контролю в управлінні підприємством, спрямованого на виявлення об'єктивної істини щодо правдивості, повноти та неупередженості фінансової і бухгалтерської звітності підприємства. Одержання точного та достовірного значення фінансового результату суттєво залежить від існування налагодженої системи обліку фінансових результатів суб'єкта господарювання.

Фінансовий результат як універсальна економічна категорія дає змогу враховувати два чинники основної мети підприємницької діяльності – максимізацію доходів і мінімізацію витрат. Збір інформації про доходи і витрати здійснюється безперервно та послідовно за допомогою внутріфірмової системи обліку й контролю [59, с.136].

Багато науковців дотримуються саме такого розуміння фінансового результату діяльності підприємств. Проте в їхньому трактуванні цього поняття спостерігаються суттєві відмінності. Фахівці у сфері економіки, фінансів, бухгалтерського обліку, юридичних наук акцентують увагу на конкретних особливостях і змісті фінансового результату (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фаховій літературі

Автор	Визначення
Білик М.Д. [1, с.114]	1) різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час; 2) приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді
Верхоглядова Н.І. [4, с.314]	Прибуток (збиток) від конкретного виду діяльності (виробничої, надання послуг або торгової), який визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат та витрат на збут відповідного виду діяльності та інших операційних витрат
Ільчук В.П. [18, с.311]	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена у прибутках або збитках
Масюк Ю.В. [30, с.95]	Зіставлення регламентованих податковим законодавством доходів і витрат. Перевищення доходів над витратами становить прибуток, зворотнє явище характеризує збиток

Продовження таблиці 1.1

Мицак О.І. [31, с.116]	Сума валового доходу від звичайної та незвичайної діяльності підприємства, зменшеного на суму витрат, пов'язаних із виконанням господарської діяльності, непрямих податків та податку на прибуток за окремий звітний проміжок часу
Норд Г.Л. [40, с.35]	Прибутки або збитки, отримані від підприємницької діяльності юридичними чи фізичними особами за певний період (місяць, квартал, півріччя, рік)
Остапенко А.С. [44, с.198]	Співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті. Прибуток або збиток організації
Першко Л.О. [48, с.92]	Підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу, визначені шляхом зіставлення витрат з отриманими доходами
Пріб К.А. [54, с.87]	Прибуток або збиток, отриманий в результаті господарської діяльності
Скалюк Р.В. [59, с.136]	Якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства
Стецюк П.А. [61, с.79]	Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
Шипіна С.Б. [76, с.230]	Прибуток або збиток, одержаний від діяльності підприємства

Зіставляючи наведені у табл. 1.1 визначення, можна зауважити, що категорія «фінансовий результат» за незначним винятком трактується як різниця між доходами і витратами, прибуток (збиток), підсумок (результат), приріст (зменшення) капіталу. Тобто категорію фінансового результату можна розуміти як узагальнену характеристику, що відображає [12; 45]:

- а) рівень ефективності використання залученої ресурсної бази;
- б) якість і результативність прийнятих управлінських рішень;
- в) рівень реалізації потенціалу підприємства в його економічному зростанні. Така особливість породжує значну понятійнозмістову різноманітність цієї категорії.

Вважаємо за необхідне розглянути підходи сучасних науковців до трактування поняття «фінансовий результат».

Сутність категорії «фінансовий результат» (економічний аспект) представлено на рис. 1.1. Отже, фінансовий результат можна представити, як економічна категорія, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльності і виражається чистим доходом (прибутком), який залишається у підприємства на власні потреби.

Рис. 1.1. Сутність категорії «фінансовий результат»
(економічний аспект) [23]

Сутність категорії «фінансовий результат» у обліковому аспекті має дещо інше трактування: економічна категорія в контексті створення доданої вартості та в аспекті методики визначення результату діяльності конкретного суб'єкта господарювання, що є об'єктом обліку і контролю [23, с.427].

Сутність категорії «фінансовий результат» (обліковий аспект) представлено на рис. 1.2.

Очевидним є те, що управління фінансовими результатами передбачає дослідження і використання саме тих чинників, які найвагомніше впливають на результати господарської і фінансової діяльності підприємства й прийняття та реалізацію таких рішень, які сприяли б, з одного боку, підвищенню доходів, а з іншого – зниженню витрат.

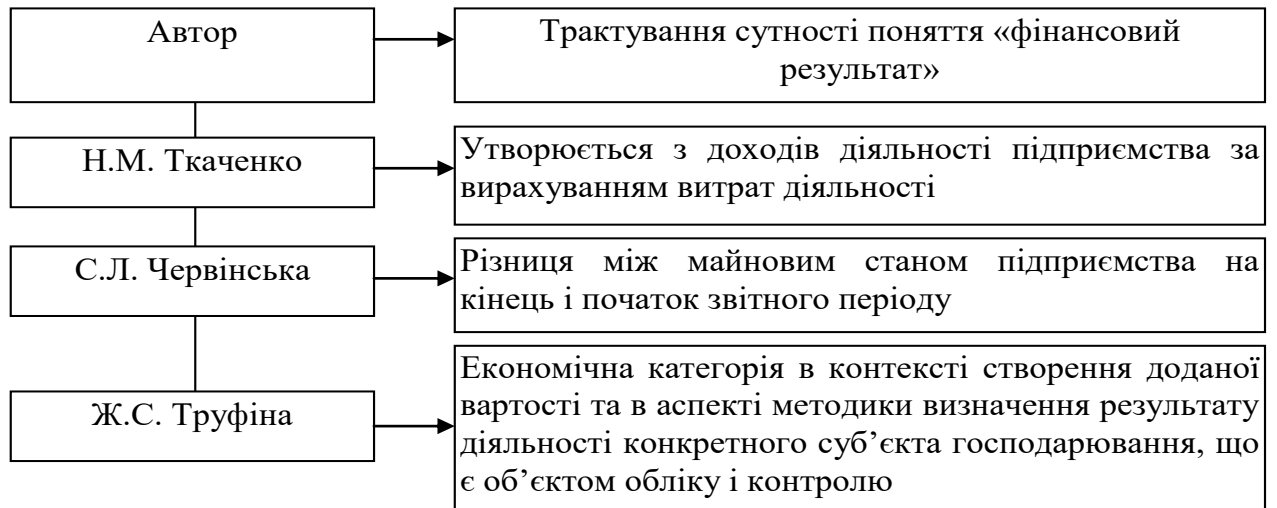

Рис. 1.2. Сутність категорії «фінансовий результат»
(обліковий аспект) [23]

Задля вирішення першого завдання – підвищення доходів – повинні здійснюватися планування, оцінка, аналіз [31, с.117]:

- ефективності диверсифікації діяльності,
- цінової політики;
- виконання поставлених завдань і динаміки продажів;
- ритмічності продажу;
- впливу низки чинників (змінність, завантаженість виробничих потужностей, цінова політика, фондоозброєність, кадровий склад тощо) на зміну величини продажів;
- сезонності виробництва (продажів), критичного обсягу виробництва (продажів) за видами продукції (послуг) тощо.

Результати проведених планово-аналітичних розрахунків здебільшого оформляються у вигляді таблиць, що містять фактичні (базові) і планові (очікувані) значення обсягів продажів, відхилення від них у вартісних, натуральних показниках, відсотках [20, с.50].

Пошук і накопичення чинників, що сприяють підвищенню доходів, у цьому разі належить до компетенції вищого керівництва (топ-менеджерів) підприємства, а також до його маркетингової служби; роль фінансового департаменту зводиться здебільшого до обґрунтування зваженої цінової

політики, оцінки економічної ефективності та доцільності нового джерела доходів, контролю над дотриманням внутрішньої системи орієнтирів стосовно показників рентабельності щодо існуючих і нових видів виробництва.

Метою виконання іншого завдання – зниження витрат – є планування, аналіз, оцінка та контроль над виконанням планових завдань стосовно видатків, а також пошук шляхів зниження собівартості продукції, виконаних робіт (наданих послуг), що є тією часткою ресурсів підприємства, яка була використана у процесі надання послуг [3, с.66].

Роль фінансового департаменту в управлінні витратами є вагомішою порівняно з управлінням доходами. Якщо рівень доходів значною мірою визначається кон'юктурою ринку, то на види і рівень витрат можна впливати шляхом установлення внутрішніх нормативів за конкретними статтями витрат. Саме це впроваджується у системі управлінського обліку в процесі формування планової собівартості, розрахунку фактичної собівартості, виявлення та аналізу відхилень фактичних значень від планових показників, виявлення причин відхилень і розроблення певних заходів для усунення існуючих проблем, що призвели до необґрунтованих витрат.

Якщо говорити про здійснення повного виробничого циклу, то важливу роль відіграють окремі види коштів, активів, витрат, тому очевидним є те, що залежно від вибраної концепції організації й реалізації цього процесу рівень собівартості може коливатися і здійснювати значний вплив на прибуток підприємства. Саме цим і визначається точність методик аналізу й управління собівартістю як у системі управлінського обліку, так і в управлінні підприємством у цілому [26, с.16].

Управління факторами прибутковості здійснюється не лише за допомогою натурально-вартісних індикаторів, а й шляхом регулярного розрахунку численних показників рентабельності. Управління рентабельністю означає забезпечення бажаної динаміки значень цих показників, оскільки під час розрахунку певних коефіцієнтів рентабельності можна використовувати різноманітні методи. Управління рентабельністю дає можливість впливати не

тільки на чинники формування прибутку (тобто окремі види доходів та витрат), а й на вибір структури активів, видів діяльності, джерел фінансування. У будь-якому разі доцільність та ефективність прийнятих рішень будуть оцінюватися комплексно – показниками прибутку та коефіцієнтами рентабельності; крім цього, повинні враховуватися також суб'єктивні моменти, фактори та результати [15, с.197].

Така постановкою питання є цілком слушною. Не позбавлений, проте, резонів й інший напрям у дослідженні фінансового результату підприємства. Йдеться про зміну величини власного капіталу підприємства, а отже, і його ринкової вартості внаслідок досягнення підприємством позитивної чи негативної динаміки прибутку та показників рентабельності. При цьому зауважимо, що «кількісна зміна власного капіталу не буде дорівнювати сумі фінансового результату, розрахованого як різниця між доходами та витратами. Це можна пояснити тим, що низка господарських операцій, які мають місце на промисловому підприємстві, може призводити до зростання вартості власного капіталу підприємства (дооцінка необоротних активів, безкоштовне отримання основних засобів, додаткові внески власників) і водночас не має ніякого відношення до величини фінансового результату [28, с.85].

Однак якщо говорити про фінансовий результат як про зміну ринкової вартості підприємства, то безперечним є те, що зростання прибутковості у середньостроковій перспективі виявляє свій безперечний позитивний вплив на величину його ринкової вартості, величину гудвілу. У довгостроковій перспективі ринкова вартість підприємства, вартість його ділової репутації у кінцевому підсумку чинитимуть відповідний вплив на обсяги доходів підприємства, рівень його прибутковості.

Підсумовуючи, слід зазначити, що значущість показника фінансового результату виявляється не тільки у зростанні обсягу власного капіталу підприємства чи його ринкової вартості. Можливості до розвитку і зростання підприємства забезпечуються збільшенням частки нерозподіленого прибутку (капіталізованого позитивного значення фінансового результату), що

скеровується на згадані цілі. Таким чином, прибуток є головним джерелом збільшення обсягів чистих активів, які формуються за рахунок власного капіталу. При цьому вартість чистих активів суттєво впливає на формування ринкової вартості підприємства [48, с.94].

Таким чином, розмір фінансового результату є важливим індикатором зростання власного капіталу (забезпечення платоспроможності, фінансової незалежності), ділової репутації (гудвілу) та вартості підприємства на ринку.

Можна зробити висновок, що фінансовий результат підприємства є основним узагальнюючим індикатором ефективності господарської діяльності. У наукових колах сьогодні не сформовано єдиного остаточного підходу до трактування фінансового результату діяльності підприємства та його вимірників. Здійснений у дослідженні аналіз дає підстави стверджувати, що в короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. Але в довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання. Обидва підходи до тлумачення фінансового результату підприємства не суперечать одне одному, а лише виявляють дуальний характер досліджуваної категорії.

1.2. Механізм управління фінансовими результатами підприємства

В умовах глобалізації та дедалі більшого загострення конкуренції для господарюючих суб'єктів, як ключового джерела забезпечення стійкого економічного розвитку країни, пріоритетним є забезпечення результативності ведення господарського процесу, зростання рівня самофінансування та інноваційного удосконалення діяльності на довготермінову перспективу. Роль індикатора результативності й ключового джерела фінансування господарської діяльності в сучасних умовах ведення бізнесу відіграють показники фінансових результатів [59, с.136].

Проте й на сьогодні залишаються актуальними питання, пов'язані з розробленням та реалізацією завдань щодо управління фінансовими результатами як цілісною системою, підпорядкованою фінансовій (як ключовій) і єдиній генеральній стратегіям функціонування та розвитку підприємства в умовах невизначеності та ризиків, що притаманні сучасному мінливому ринковому середовищу.

Фінансовий результат (прибуток або збиток) характеризує всі сторони фінансово-господарської діяльності підприємства. Він є частиною доходу суспільства і повинен використовуватись для подальшого розвитку виробництва і поліпшення матеріального становища всіх працівників, зайнятих у виробництві [74, с.365].

Процес формування фінансових результатів спрямований на те, щоб досягти потрібного їх розміру, реалізувати всі резерви, за рахунок фінансової, операційної та інвестиційної діяльності. Тому, слід розглянути підходи щодо формування фінансових результатів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Підходи щодо формування фінансових результатів [60]

База підходу	Характеристика підходу
Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для визначення фінансового результату рекомендують застосовувати метод «витрати-випуск». В обліковій практиці зарубіжних країн використовують два варіанти цього методу: – передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації і витратами періоду; – фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець і початок періоду з виключенням внесків капіталу і вилучень.
Національні стандарти України	Передбачено формування фінансових результатів за двома системами залежно від побудови фінансового обліку: – передбачає зіставлення доходів із витратами, та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; – фінансовий результат обчислюється як різниця між доходами підприємства та витратами, які акумулюють у звіті про фінансові результати згідно з їхніми характером (за елементами).

Згідно міжнародних стандартів фінансової звітності, за методом «витрати-випуск» фінансовий результат визначається співвідношенням витрат та доходів

від реалізації. Витрати обліковуються лише за елементами, що дає змогу визначити в бухгалтерському обліку новостворену вартість і фінансовий результат. Зазначимо, що чистий результат за рік повинен бути тотожним для розрахунку за кожним з варіантів. Представлені варіанти вважають взаємодоповнюваними [60, с.90].

У вітчизняній практиці алгоритм визначення фінансових результатів для середніх і великих підприємств передбачено НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [34], для малих підприємств фінансові результати діяльності розраховують відповідно до методики, наведеної П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства».

Отже, формування фінансових результатів можна розглядати як частину загальної системи господарювання, що пов'язана із прийняттям рішень щодо забезпечення необхідного їх розміру на рівні суб'єкта господарювання для досягнення тактичних та оперативних цілей.

Визначимо сутність формування фінансового результату відповідно до НП(С)БО 1, розглянувши окремі статті форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» [34]:

- валовий прибуток – різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

- прибуток (збиток) від операційної діяльності, визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних, витрат, витрат на збут та інших операційних витрат;

- прибуток (збиток) до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків);

- чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування.

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності

підприємства є найважливішими підсумковими показниками їх роботи, тому при їх визначенні слід користуватися, на нашу думку, логічною схемою» (рис. 1.3).

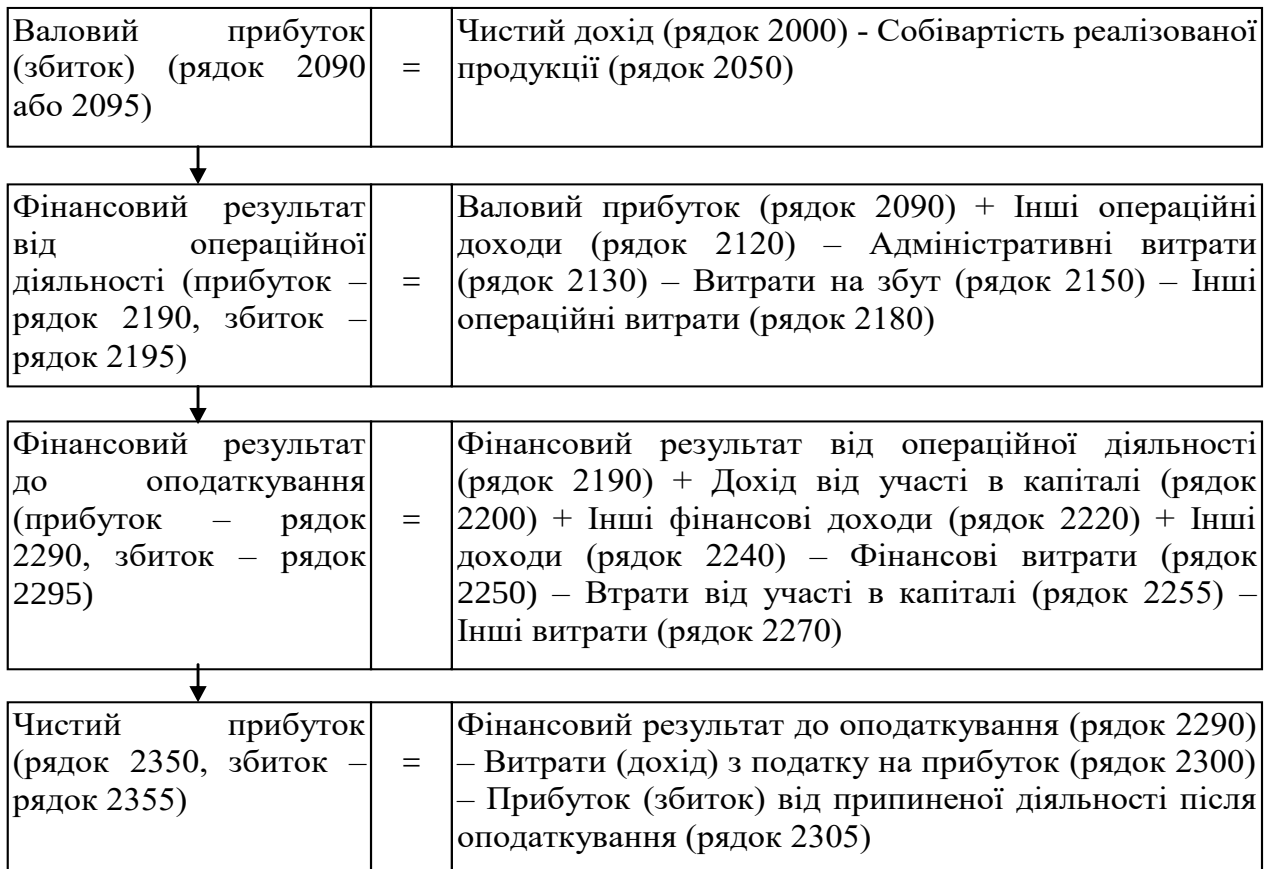

Рис. 1.3. Алгоритм визначення фінансового результату підприємства [34]

Таким чином, можна стверджувати, що фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією. Фінансовий результат у формі прибутку виступає головною метою діяльності підприємства на ринку та одним з ключових показників, який визначає ефективність його діяльності. Інформація про фінансовий результат відображається у фінансових звітах підприємства та є загальнодоступною інформацією для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства та є головним джерелом інформації для потенційних партнерів [23, с.427].

Забезпечення ефективного управління фінансовими результатами, спонукає до необхідності побудови економічного механізму управління фінансовими результатами (ЕМУФР) господарської діяльності у рамках

загальної системи управління промисловим підприємством. ЕМУФР необхідно розглядати з погляду однієї із домінуючих організаційно-управлінських підсистем загальної системи управління господарською діяльністю промислового підприємства, реалізація якої націлена на забезпечення тенденції стійкого зростання прибутковості та оптимального економічного розвитку підприємства протягом довгострокової перспективи його господарської діяльності, що у сукупності сприятиме збільшенню ринкової вартості суб'єкта господарювання. З урахуванням такої умови, доцільно запропонувати авторське визначення ЕМУФР.

Економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислового підприємства - це динамічна, комплексна організаційно-управлінська підсистема, яка передбачає реалізацію спеціальних процедур (організації, інформаційного забезпечення, управління, контролю), спрямованих на забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу економічного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі його господарської діяльності, що призводить до збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання та відповідає основній меті, цілям і завданням загальної системи управління промисловим підприємством [50, с.126].

ЕМУФР господарської діяльності промислового підприємства повинен забезпечувати [59, с.136]:

- 1) виконання усіх функцій управління фінансовими результатами (стимулювання, організаційна, інформаційна, координування, прогнозування, планування, моніторингу, аналізу, оптимізації, контролю);

- 2) реалізацію головної мети та ключових завдань управління фінансовими результатами у відповідності до визначеної мети, цілей, завдань загальної системи управління господарською діяльністю підприємства.

З урахування таких вимог, теоретичні засади функціонування ЕМУФР господарської діяльності промислового підприємства можна відобразити наступним чином (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Модель економічного механізму управління фінансовими результатами господарської діяльності підприємств [63]

Основними завданнями управління фінансовими результатами, зокрема прибутком, виділяють [12; 56]:

- забезпечення максимізації розміру прибутку в межах можливостей ресурсного потенціалу підприємства та обмежень ринкової кон'юнктури;
- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку та допустимим рівнем ризику;
- забезпечення високої якості сформованого прибутку;
- забезпечення виплати очікуваного рівня доходу власникам підприємства;
- забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку у відповідності з завданнями розвитку підприємства в довготерміновому періоді;
- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства тощо.

ЕМУФР господарської діяльності промислового підприємства, як автономна, динамічна та комплексна організаційно-управлінська підсистема формується на базі чотирьох основних спеціальних процедур (організації, забезпечення інформаційною базою, управління, контролю), здійснення яких управлінським персоналом, забезпечує реалізацію головної мети, ключових завдань та функцій управління фінансовими результатами в ЕМУФР.

Здійснення процедур організації (організаційних процедур) в ЕМУФР забезпечує формування належних умов праці, залучення найбільш кваліфікованих та високопрофесійних фахівців до складу СУФР, що сприяє оптимізації процесів розробки, прийняття та реалізації рішень, пов'язаних з управлінням фінансовими результатами господарської діяльності промислового підприємства. Стимулювання працівників відповідних підрозділів підприємства, які входять до складу СУФР та координування їхньої діяльності, значною мірою сприяє підвищенню ефективності реалізації організаційної функції в ЕМУФР [78, с.176].

Ефективність здійснення процедур інформаційного забезпечення функціонування ЕМУФР має дуже важливе значення, оскільки, значною мірою впливає на якість реалізації процедур організації, управління та контролю в

ЕМУФР. Тому, формування управлінським персоналом інформаційної бази повинно об'єктивно відповідати основним вимогам надання якісної інформації (своєчасність, повнота, достовірність, неупередженість, прозорість, точність), для оптимального забезпечення необхідними даними професійних потреб працівників СУФР промислового підприємства.

Процедури управління виступають ключовою (базовою) ланкою реалізації ЕМУФР в господарській діяльності промислового підприємства, оскільки, передбачають здійснення головних операцій процесу управління фінансовими результатами суб'єкта господарювання. Ефективність реалізації процедур управління, значною мірою, визначається рівнем якості процедур організації та інформаційного забезпечення працівників СУФР, які здійснюють виконання набору головних управлінських операцій, що складають основу безпосереднього управління фінансовими результатами господарської діяльності промислового підприємства.

Процедури контролю впливають на ефективність реалізації процедур управління за такими основними напрямками [63, с.243]:

1) безпосереднім шляхом - здійснення безперервного контролю за реалізацією кожної із головних операцій процедур управління фінансовими результатами в ЕМУФР;

2) опосередкованим шляхом - за рахунок оптимізації процедур організації та інформаційного забезпечення, що формують основу для реалізації головних операцій управління фінансовими результатами господарської діяльності, як складових елементів структурної характеристики процедур управління в ЕМУФР промислового підприємства.

Особливість реалізації менеджментом підприємства процедур контролю, полягає у всебічному їх впливі на кожен із виділених блоків процедур (організації, інформаційного забезпечення, управління) та ефективність реалізації ЕМУФР в цілому, як динамічної, комплексної організаційно-управлінської підсистеми в загальній системі управління господарською діяльністю промислового підприємства. Необхідність здійснення процедур

контролю, викликана об'єктивними причинами забезпечення оптимального функціонування ЕМУФР, загальної системи управління промисловим підприємством та підвищення результативності його господарської діяльності.

Автор вважає, що для забезпечення ефективного управління фінансовими результатами господарської діяльності підприємства, необхідно виділити основні цільові показники, оптимізація яких сприяла б [77, с.610]:

1) реалізації головної мети та ключових завдань управління фінансовими результатами;

2) цілеспрямованості управління фінансовими результатами в ЕМУФР.

Таким чином, практичне впровадження розробки ЕМУФР в господарський процес промислових підприємств, в повній мірі сприяє досягненню головної мети та вирішенню ключових завдань управління фінансовими результатами, що є об'єктивною необхідною умовою забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу економічного розвитку підприємств впродовж довгострокового періоду їх господарської діяльності.

1.3. Методичні підходи до проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

Великого значення в сучасних умовах розвитку та вдосконалення ринкових відносин в Україні набуває якісний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Його здійснення впливає на ухвалення правильного рішення щодо керування капіталом, мінімізує фінансові ризики підприємства, сприяє підвищенню ефективності його діяльності, найбільш раціональному використанню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідно поєднати фактори, а саме: достовірну інформацію про результат діяльності підприємства, яка сформована з урахуванням специфіки господарювання та його організаційної структури; використання сучасних методів фінансового аналізу; формування об'єктивних

висновків про загальний стан підприємства та визначення способів розв'язання визначених проблем. Отже, виникає необхідність виділення найвагоміших показників впливу на прибутки та доцільність прийняття відповідних управлінських рішень [20, с.50].

Крім того, результати фінансового аналізу свідчать про рівень конкурентноспроможності підприємства, мають важливе значення не тільки для підприємства, а й і для зовнішніх користувачів: фінансових та податкових органів, комерційних банків, акціонерів, власників, менеджерів та інших. Потреба у здійсненні якісного фінансового аналізу особливо набуває актуальності у випадках, коли підприємство не здатне правильно оцінити свій фінансовий стан, що в майбутньому створює серйозні перешкоди для здійснення його ефективної діяльності.

Реформування системи бухгалтерського обліку в Україні та внесення змін до Податкового кодексу України внесло зміни у методологічні засади формування обліку та відображення у звітності фінансових результатів звітного періоду з орієнтацією на концептуальні основи та принципи визнання доходів і витрат. Проте, вищезазначені заходи не сприяли створенню цілісної системи формування показників фінансового результату та відображення їх у фінансовій та податковій звітності, що, в свою чергу, ускладнює процес прогнозування економічного стану підприємства на сучасному етапі та впливає на загальний соціально-економічний розвиток регіону та держави в цілому.

Наявність великої кількості наукових праць свідчить про значущість даної проблеми. Дотримання принципів, організації та методики аналізу відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, на жаль, не забезпечило уникнення ряду невідповідностей в окремих концептуальних підходах. Існують різні погляди щодо теоретико-методичних засад і організаційної основи формування фінансових результатів та єдиного підходу до визначення кінцевого результату діяльності підприємств [31, с.117].

Методологічною основою аналізу фінансових результатів в умовах ринкових відносин та відповідно до дотримання вимог Міжнародних стандартів

фінасової звітності є прийнята для всіх підприємств, незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, модель їхнього формування і використання. Тому головними завданнями аналізу фінансових результатів підприємства є [3, с.67]:

- 1) систематичний контроль за виконанням планів прибутку;
- 2) виявлення факторів впливу на формування прибутку та розрахунки їхнього впливу;
- 3) вивчення напрямків і тенденцій розподілу прибутку;
- 4) виявлення резервів збільшення прибутку;
- 5) розробка заходів для використання виявлених резервів.

Слід зазначити, що в процесі аналізу фінансових результатів важливим чинником стає інформаційна база, тобто вихідні дані для проведення аналізу. У сучасних умовах інформаційною базою для аналізу прибутку та рентабельності є: бізнес-план; фінансовий план; форма № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан); форма № 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід); форма 3 «Звіт про рух грошових коштів» (за прямим, не прямим методами); форма № 4 «Звіт про власний капітал» (Звіт про зміни у власному капіталі); податкова Декларація підприємства; матеріали маркетингових досліджень [4].

У ході аналізу фінансових результатів підприємства можуть використовуватись різноманітні прийоми, методи та моделі аналізу. Їх кількість та спектр залежать від конкретних цілей та завдань. У той же час залишається до кінця невизначеним, який метод аналізу є найбільш прийнятним на практиці, що надає можливість усебічно і комплексно провести аналіз фінансових результатів підприємства, обґрунтувати ефективні управлінські рішення щодо удосконалення фінансової політики підприємства, спрямованої на його розвиток. Аналіз наукової літератури дає підставу стверджувати, що більшість науковців надають перевагу горизонтальному, вертикальному та коефіцієнтному аналізу (84,6%) [9, с.77].

Проте, для отримання якісних показників доцільно проводити поетапний моніторинг фінансових результатів. Сутність вищезазначеного моніторингу

полягає у поєднанні на різних етапах аналізу певного спектру різноманітних методів, а саме: коефіцієнтного методу, методів горизонтального та вертикального порівняльного аналізу, методу базисних підстановок, методу відносних різниць; а також методів кореляційного та регресійного аналізу, що дають можливість не тільки проводити аналіз статей балансу підприємства, але і робити порівняльний аналіз по ряду підприємств окремої галузі господарства або таких, що займаються аналогічними видами діяльності. Такі співставлення доцільно проводити не тільки за звітний період, але і за ряд років, що відображає доволі тривалий період діяльності підприємства [9, с.78].

Це дозволяє визначати тенденції розвитку підприємства на перспективу, що має велике значення в практичній діяльності, оскільки підприємства здійснюють як довгострокове, так і середньострокове та поточне планування своєї діяльності. Таким чином, даний підхід забезпечує комплексний аналіз діяльності підприємства, можливість встановити тенденції його розвитку, причини зміни доходів, витрат, показники рівня прибутку. Порівняти показники з середньогалузевими даними та прийняти оптимальні управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності даного підприємства.

Етапи аналізу фінансових результатів, інструментарій для їх виконання, отримані результати та можливі управлінські рішення представлені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Етапи аналізу фінансових результатів, інструментарій для їх виконання, отримані результати та можливі управлінські рішення [3; 31; 65]

Етапи	Інструментарій	Отримані результати	Управлінські рішення
Аналіз основних показників ефективності фінансової сфери	Коефіцієнтний метод, порівняльний метод, методи горизонтального та	Стан фінансової діяльності та фінансові можливості підприємства	Підвищення конкурентоспроможності підприємства
Аналіз основних показників виробничої сфери	вертикального порівняльного аналізу	Ступінь придатності основних засобів в виробництві, рівень використання основних засобів та матеріалів у дохідності підприємства	Виявлення резервів подальшого підвищення ефективності виробничої діяльності, модернізація основних засобів на виробництві

Продовження таблиці 1.3

Аналіз основних показників розвитку підприємства		Стан виробництва та фінансових результатів; визначення перспектив для розвитку та закріплення позицій на ринку	Визначення конкурентної позиції підприємства в рамках конкретного регіонального ринку відповідної продукції, введення нової продукції на ринок, пошук нових сегментів
Аналіз собівартості за елементами операційних витрат	Методи вертикального та горизонтального порівняльного аналізу	Зміна за період величини витрат на виробництво, які входять у собівартість продукції	Зменшення витрат на виробництво, які входять у собівартість продукції
Аналіз структури бухгалтерського балансу	Методи вертикального та горизонтального порівняльного аналізу	Величина змін, які відбулися за аналізований період та визначення наслідків	Визначення змін в аналізованому періоді щодо базисного періоду або до бізнес-плану, виявлення факторів, які привели до змін
Аналіз фінансового стану підприємства	Коефіцієнтний метод, горизонтальний порівняльний аналіз	Рівень фінансових результатів, які зумовлюють можливості підприємства	Пошук альтернативних рішень, які в повній мірі використовують можливості підприємства
Аналіз витрат від браку	Метод відносних різниць	Рівень понесених витрат від браку на виробництві	Заміна устаткування, поліпшення умов робочих місць, встановлення раціонального режиму праці
Аналіз рентабельності продукції	Метод базисних підстановок	Оцінка ефективності та раціональності використання вкладених коштів	Внесення корекції до стратегічного плану
Аналіз тенденцій розвитку	Метод трендового аналізу	Визначення змін у господарській політиці підприємства більш, ніж за 2 послідовних роки	Визначення показників якості роботи підприємства за визначений період, визначення шляхів нормалізації діяльності підприємства
Побудова лінійної багатофакторної регресійної економіко-математичної моделі	Методи кореляційного та регресійного аналізу	Виявлення загальних закономірностей, зв'язків та залежності між чистим прибутком та впливаючих на нього факторів	Залучення інвестицій

Аналіз даних табл. 1.3 свідчить, що найчастіше під час аналізу показників фінансової та виробничої сфери, собівартості за елементами операційних витрат, структури бухгалтерського балансу, загального фінансового стану

підприємства використовують методи вертикального та горизонтального порівняльного аналізу [26, с.14].

Оцінити фінансову звітність підприємства допомагають також різні фінансові коефіцієнти, що показують фінансові пропорції між різними статтями звітності, а саме: показники ефективності виробничої діяльності; показники ділової активності; показники ліквідності; показники фінансової стійкості. В залежності від конкретних цілей та завдань можна виконати фінансовий аналіз різного ступеня деталізації.

Ефективне управління фінансовими результатами передбачає такий варіант прийняття рішень щодо генерування доходів та оптимізації витрат, який забезпечує підвищення рівня ефективності підприємства в цілому.

Ухваленню будь-якого управлінського рішення передує певне обґрунтування, що базується, зазвичай, на деяких аналітичних процедурах.

Аналітичні процедури, у процесі яких здійснюється перехід від кількісних характеристик до якісних висновків являє собою процес оцінки. Оцінка є висновком про явище, за яким спостерігали і досліджували, на основі певного критерію.

Критерій – це основна виділена ознака, за допомогою якої встановлюється достовірність наших знань про що-небудь. Він покликаний відображати докорінну сутність явища й дозволяє через систему показників пов'язати мету явища, що вивчається, або процес із засобами їх досягнення. Він характеризує ступінь досягнення поставлених цілей і завдань [31, с.117].

Що стосується оцінки фінансових результатів, то критерії оцінки витікають з основних базових стратегічних цілей розвитку підприємства. В умовах інтенсивного зростання критеріальною оцінкою (метою) управління фінансовими результатами є достатність кінцевих показників (реінвестованого прибутку) для забезпечення якісних та кількісних змін у діяльності підприємства. В умовах стабілізації або згортання діяльності достатність фінансових результатів визначається забезпеченням платоспроможності на усіх етапах формування доходів та відповідних їм витрат. В умовах орієнтації

стратегії підприємства на забезпечення збалансованості інтересів усіх зацікавлених сторін (інвесторів, кредиторів, постачальників інших ресурсів тощо) головною метою управління фінансовими результатами стає достатній, бажаний рівень доходності (рентабельності) відповідних ресурсів (власного та позикового капіталу, орендованих активів тощо) [47, с.27].

Критерій чи група критеріїв знаходить кількісне вираження у конкретних показниках, за допомогою яких можна об'єктивно уявити собі явище, що вивчається. Показники відіграють роль інструментів, які дозволяють одержати його віддзеркалення у вибраній системі вимірювання. Показники несуть певну інформацію і відображають процеси, які вимірюються. Система показників оцінки ефективності управління фінансовими результатами повинна групуватися за напрямками, що відповідають вище переліченим критеріям, й включати: показники, що характеризують динамічні та структурні зміни на усіх етапах формування фінансових результатів; показники рентабельності та віддачі окремих видів ресурсів та обсягів виробництва й продажів; показники, що характеризують ступінь досягнення цільових настанов (планових показників)

Таким чином, у світовій практиці фінансові коефіцієнти як показники діяльності підприємства публікуються в річних звітах компаній. При цьому кожна компанія, звичайно, має свій набір таких коефіцієнтів і їх власну систематизацію. Таким чином, значна перевага моніторингу полягає у забезпеченні комплексного аналізу фінансових результатів, наочності відображення динаміки і змін показників, які аналізуються, ефективному виборі управлінських рішень на основі аналітичних даних. Правильно обрана методика аналізу фінансових результатів може стати фундаментом для отримання достовірних показників, та, як результат, максимально ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних та інвестиційних коштів, фінансового прогнозування з метою ефективного функціонування підприємства в майбутньому.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління фінансовими результатами підприємств

Важливим для системи управління фінансовими результатами підприємства є забезпечити законність діяльності та відповідність вимогам чинного законодавства. Для цього створена певна система нормативно-правового забезпечення метою якої є створити єдині умови для всіх суб'єктів господарювання, які провадять свою діяльність незалежно від форми власності чи організаційної форми [41, с.33].

Нормативно-правове забезпечення діяльності - це сукупність законодавчих та інших нормативно-правових актів прийнятих державними органами для встановлення єдиних правил ведення господарської діяльності незалежно від форми власності та організаційної форми суб'єктів господарювання.

Нормативне регулювання здійснюється за допомогою відповідних нормативних актів, які мають певну ієрархію (рис. 1.5).

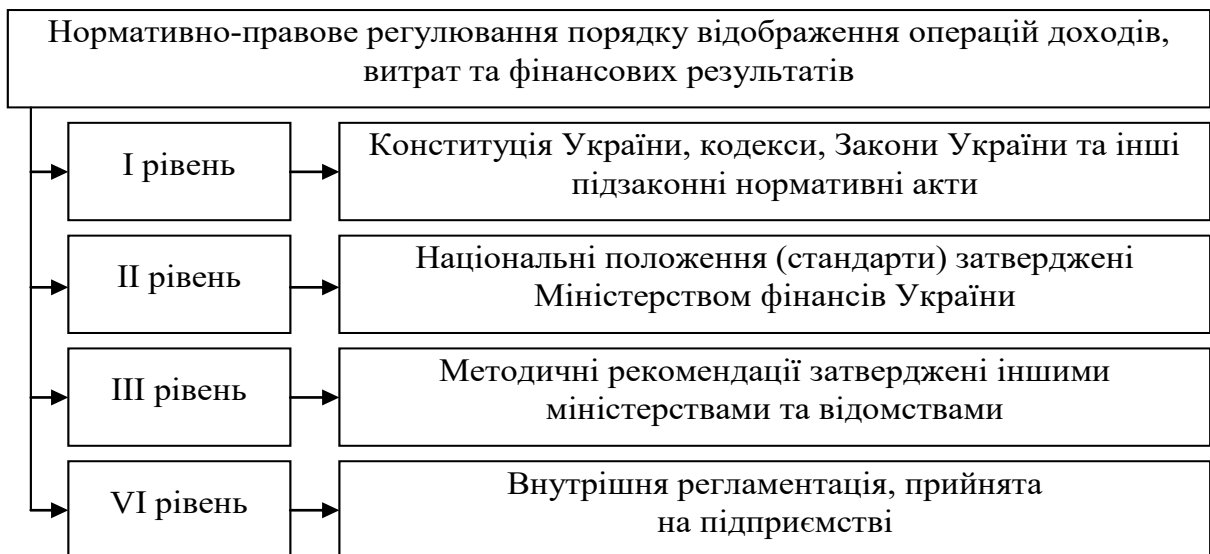

Рис. 1.5. Ієрархія законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регулюють операції з доходами, витратами та фінансовими результатами [2]

I рівень. Конституція України, кодекси, Закони України та інші підзаконні нормативні акти. Їх особливістю є те, що вони обов'язкові для виконання всіма суб'єктами господарювання. Дана група нормативного регулювання включає

наступні документи:

1. Конституція України є основним документом в законодавчому полі нашої держави та вміщує в собі основні права та свободи, які мають громадяни України, забезпечують певну економічну свободу та надають право на захист своїх економічних інтересів у разі їх порушення. Відповідно до ст.17 Конституції України бачимо, що основною функцією держави є забезпечення економічної безпеки, визначено основні контролюючі органи та їх основні завдання та функції [21].

2. Податковий кодекс України. Даний нормативний документ є основним законодавчим актом в якому висвітлено основні положення, що стосуються операцій пов'язаних з податками та зборами. Саме в ньому визначаються системи оподаткування, які підприємство має змогу самостійно обирати, у разі відповідності встановленим критеріям зазначених у даному документі. Встановлено основні елементи оподаткування; наведено об'єкти, які є приводом для нарахування податків; встановлено порядок визначення бази оподаткування, а також наведені окремі випадки, які вимагають коригування та порядок їх здійснення; ставки ті інші елементи; порядок формування податкової звітності та терміни подання до контролюючих органів; терміни сплати податків та зборів; права та обов'язки платників. Важливим для забезпечення системи економічної безпеки підприємства є те, що саме в цьому нормативному акті визначено основні моменти, що стосуються порядку та моменту визнання доходу від операцій; наведено перелік моментів, коли вартість не включається у суму доходів; порядок коригування фінансового результату та інші моменти, які можуть вплинути на величину фінансового результату, що призведе до помилок у визначення бази оподаткування [52].

3. Господарський кодекс України. Метою даного документу є регулювання питань, які виникають під час організації діяльності, наведено класифікацію суб'єктів підприємництва, вказано основні моменти, що стосуються прав, свобод та відповідальності підприємств, порядок їх організації та основні принципи підприємницької діяльності. В даному нормативному документі

поняття фінансового результату відображено у поняттях «прибутку», який ототожнюється в даному кодексі з поняттям «доходу». Містить вимогу, щодо встановлення порядку розподілу прибутку чи збитку в установчих документах суб'єкта господарювання [5].

4. Цивільний кодекс України. Даний документ не регулює порядок визначення «доходів», «витрат» чи «фінансових результатів», але в ньому окремо виокремлено статтю, яка передбачає розподіл прибутку пропорційно, відповідно до величини частки учасника в спільне майно підприємства [73].

5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цей закон є основним нормативно-правовим документом, що регулює порядок організації обліку на підприємстві, наведено основні принципи ведення бухгалтерського обліку та вказано загальні вимоги до складання фінансової звітності, яка в майбутньому використовується аналітиками суб'єкта господарювання з метою здійснення аналізу та формування певних висновків, щодо функціонування підприємства, формування висновків та формування певних дій для покращення стану [16].

II рівень. Національні положення (стандарти) затверджені Міністерством фінансів України та інші нормативні акти (накази, інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної компетенції (Міністерством фінансів України та іншими відомствами). До складу входять:

1. НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» в якому наведено основні положення, щодо переліку фінансової звітності, основні її елементи, якісні характеристики, якими вона повинна володіти, для того, щоб задовольняти потреби користувачів. Також положення має типові форми бланків фінансової звітності, основним документом для системи економічної безпеки пов'язаною з управлінням фінансовими результатами є форма № 2 «Звіт про фінансові результати» [34].

2. НП(С)БО № 14 «Оренда» регулює порядок відображення у бухгалтерському обліку інформації про оренду. Так як досліджуване підприємство надає та отримує у операційну оренду майнові об'єкти важливим

є дотримання вимог даного нормативного акту, в якому визначено порядок відображення операцій з приводу оренди, як у орендаря, так і орендодавця, порядок оформлення документів та розкриття інформації у звітності підприємства [35].

3. НП(С)БО № 15 «Дохід» направлений на регулювання питань пов'язаних з відображенням операцій з доходом в бухгалтерському обліку. Так як фінансовий результат є наслідком порівняння доходів і витрат, даний нормативний акт є дуже важливим для суб'єктів господарювання, бо містить усі основні положення, що стосуються порядку визнання доходів, наведено основні терміни, відображено класифікацію доходів та порядок здійснення оцінки [36].

4. НП(С)БО № 16 «Витрати» метою якого є забезпечення методологічних засад формування інформації з приводу відображення інформації про витрати підприємства. Даний документ містить вимоги до визнання та склад витрат; класифікацію яка є дуже важливою для підприємств, тому що даний розподіл впливає на кінцевий результат діяльності; наведено перелік витрат, які відносяться до складу загальногосподарських та відображено порядок їх розподілу [37].

5. НП(С)БО № 17 «Податок на прибуток» направлений на узагальнення інформації про доходи і витрати, активи та пасиви підприємства, а також порядок їх визнання та оцінки, з переліком винятків, а також порядок відображення у фінансовій звітності [38].

6. НП(С)БО № 31 «Фінансові витрати» направлено на регулювання операцій пов'язаних з фінансовими витратами. Містить основні відомості про порядок визначення витрат, порядок та умови капіталізації з певними прикладами для полегшення розуміння., порядок розкриття даних витрат у фінансовій звітності [39].

III рівень. Методичні рекомендації до бухгалтерського обліку, що приймаються відповідними міністерствами та відповідно до галузевого спрямування суб'єкту господарювання використовуються при здійсненні

фінансово-господарської діяльності. Наприклад: Про затвердження типових форм первинного обліку, затверджений наказом Міністерства статистики України № 352, від 29.12.1995; План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності (Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; «Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості» № 373; «Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» № 132; «Про затвердження Методичних рекомендацій по перевірці витрат на відрядження» № 372) тощо.

IV. Внутрішня регламентація. До них відносяться всі установчі документи пов'язані з порядком організації служби економічної безпеки підприємства, що є наслідком шляхом прийняття стратегічного рішення керівництва суб'єкта господарювання. Так як основним джерелом інформації для управління фінансовими результатами концентрується в бухгалтерській службі, необхідним є зазначити, що в цьому разі важливими є також документи, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку на підприємстві (Наказ «Про облікову політику підприємства», робочий план рахунків). У Наказі про облікову політику підприємство зазначає всі суттєві аспекти пов'язані з самостійним виробом підприємства у тих питаннях, які відповідно до чинного законодавства затверджуються суб'єктами господарювання самостійно з фіксацією у відповідних документах.

Відповідно до наведеної ієрархії регулювання фінансових результатів можна побачити, що на кожному рівні достатньо багато правових актів, які в свою чергу допомагають суб'єктам господарювання здійснити правильну побудову функціонування бухгалтерської служби, визначають порядок реєстрації певних моментів, які підлягають вибору відповідно до певних

положень (стандартів) самим підприємством.

Ефективне управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємства стає можливим за наявності інформаційного забезпечення. Інформація є одним із ресурсів, який може нагромаджуватися, реалізовуватися, поновлюватися. Це основний елемент будь-якої з функцій управління. Володіння повною, достовірною, актуальною та оперативною інформацією знижує фінансовий ризик, ефективно підтримує прийняття рішень [50, с.126].

Інформаційною базою для оцінювання фінансових результатів підприємства є фінансова звітність, статистична звітність та оперативні дані. Фінансова звітність – сукупність форм звітності, складених на основі даних фінансового обліку з метою надання зовнішнім та внутрішнім користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан у вигляді, який зручний і зрозумілий для прийняття цими користувачами певних ділових рішень. Метою такої звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладено на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів [57]

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Інвестори, власники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами. Участь у капіталі підприємства. Оцінка якості керування. Визначення суми дивідендів
Керівники підприємства	Регулювання фінансово-господарської діяльності підприємства
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язань підприємства. Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання, його кредитоспроможність
Замовники	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання. Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками
Органи державного управління	Формування макроекономічних показників

Фінансова звітність дає можливість керівництву підприємства по-новому оцінити досягнуті результати господарсько-фінансової інформації, визначити

перспективи їхнього розвитку. Для контрагентів фінансовий звіт – це основне інформаційне джерело, яке підтверджує можливість і економічну доцільність взаємодії з певним підприємством.

Фінансова звітність є засобом реклами діяльності фірми, оскільки існує правило: перш ніж підписати контракт, необхідно ознайомитися з річним звітом контрагента [44, с.198]. Найбільш повно фінансові результати торговельного підприємства відображені в звіті «Про фінансові результати». Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб.

В умовах, що склалися, важливим напрямком функціонування системи інформаційного забезпечення є постійний пошук ефективних напрямків поліпшення діяльності підприємства на основі безперервного опрацювання інформаційних потоків для підвищення ефективності прийнятих управлінських рішень. Основою процесу дослідження є підсистема збирання та опрацювання інформації, яка на основі різноманітних методів забезпечує ефективне накопичення, обробку, зберігання і передачу інформаційних ресурсів для визначення важливих тенденцій поліпшення діяльності підприємства. Процес пошуку та збирання буде ефективнішим, якщо орієнтири та обмеження дослідження визначено достатньо чітко, оскільки при цьому виникає можливість обрати оптимальні джерела даних, що забезпечували б мінімальні витрати при достатньому обсязі необхідних інформаційних ресурсів.

Таким чином, інформаційне забезпечення дає змогу оцінити показники, що характеризують результати діяльності підприємства, і використати отримані результати в управлінні фінансовими результатами підприємства. Так, використовуючи внутрішню інформацію, що недоступна для зовнішніх користувачів, забезпечується належний ступінь і спрямованість деталізації тих аспектів діяльності, які цікавлять менеджерів підприємства та дають їм змогу приймати обґрунтовані фінансові рішення, а наявність сталих інформаційних джерел може суттєво збагатити традиційні зміст і методи фінансового аналізу.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління фінансовими результатами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, фінансовий результат, який є одним із центральних показників діяльності підприємства, використовується також як орієнтир, відображаючи напрям його розвитку. У сучасних умовах господарювання зростають самостійність і відповідальність підприємств у розробленні та прийнятті управлінських рішень стосовно забезпечення їхньої ефективної діяльності. Ефективність фінансової, інвестиційної та виробничої діяльності підприємства відображається у досягнутих фінансових результатах.

2. Встановлено, що фінансовий результат підприємства є основним узагальнюючим індикатором ефективності господарської діяльності. У наукових колах сьогодні не сформовано єдиного остаточного підходу до трактування фінансового результату діяльності підприємства та його вимірників. Здійснений у дослідженні аналіз дає підстави стверджувати, що в короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. Але в довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання.

3. Обґрунтовано, що економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислового підприємства - це динамічна, комплексна організаційно-управлінська підсистема, яка передбачає реалізацію спеціальних процедур (організації, інформаційного забезпечення, управління, контролю), спрямованих на забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу економічного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі його господарської діяльності, що призводить до збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання та відповідає основній меті, цілям і завданням загальної

системи управління промисловим підприємством.

4. Узагальнено, що практичне впровадження розробки ЕМУФР в господарський процес промислових підприємств, в повній мірі сприяє досягненню головної мети та вирішенню ключових завдань управління фінансовими результатами, що є об'єктивною необхідною умовою забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу економічного розвитку підприємств впродовж довгострокового періоду їх господарської діяльності.

5. Обґрунтовано, що значна перевага моніторингу полягає у забезпеченні комплексного аналізу фінансових регуляторів, наочності відображення динаміки і змін показників, які аналізуються, ефективному виборі управлінських рішень на основі аналітичних даних. Правильно обрана методика аналізу фінансових результатів може стати фундаментом для отримання достовірних показників, та, як результат, максимально ефективного використання фінансових ресурсів підприємства, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних та інвестиційних коштів, фінансового прогнозування з метою ефективного функціонування підприємства в майбутньому.

6. Відповідно до наведеної ієрархії регулювання фінансових результатів можна побачити, що на кожному рівні достатньо багато правових актів, які в свою чергу допомагають суб'єктам господарювання здійснити правильну побудову функціонування бухгалтерської служби, визначають порядок реєстрації певних моментів, які підлягають вибору відповідно до певних положень (стандартів) самим підприємством.

7. Доведено, що інформаційною базою для оцінювання фінансових результатів є фінансова звітність, статистична звітність та оперативні дані. Фінансова звітність – сукупність форм звітності, складених на основі даних фінансового обліку з метою надання зовнішнім та внутрішнім користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан у вигляді, який зручний і зрозумілий для прийняття цими користувачами певних ділових рішень.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ТОВ «ВІВАД 09»

2.1. Аналіз тенденцій розвитку деревообробної галузі України

Деревообробна промисловість є одним із секторів переробної промисловості, що здійснює оброблення деревини та виробництво дерев'яних виробів, таких як пиломатеріали (будівельний ліс), панелі, фанера, дерев'яна тара, дерев'яні покриття для підлоги, будівельні конструкції (ферми тощо) та збірні споруди. За останнє десятиліття вона наростила обсяги виробництва (за КВЕД 16) у 4,9 рази, частка реалізації досліджуваної категорії у загальній переробній промисловості України становила у 2021 р. 1,96% [19, с.56]. Позитивна тенденція зумовлена зростаючим попитом на продукцію з деревини на внутрішньому та зовнішньому ринках, разом з тим, цьому сприяють цільові показники всередині України та глобальні тренди у сфері використання відновлювальної енергії, розвитку сектору жилого будівництва з екологічних матеріалів та зростаючі потреби зовнішніх ринків.

У 2021 р. виробництво продукції із деревини здійснювали 4122 підприємства, з них 95,3% є малими, 4,6% – середніми і 0,1% – великими підприємствами (рис. 2.1).

Зазначений розподіл за розмірами створює певні особливості при виборі напрямів підвищення ефективності їх експортної діяльності. Малий бізнес в деревообробній промисловості здійснюється суб'єктами господарської діяльності, зареєстрованими у формі фізичних осіб підприємців, ТОВ, який забезпечує виробництво продукції на суму 9,2 млрд. грн, частка ФОП становить 19% від загальних обсягів виробництва [24, с.139].

Особливістю формування витрат на деревообробних підприємствах є значна залежність результативності їх діяльності від сировинних ресурсів.

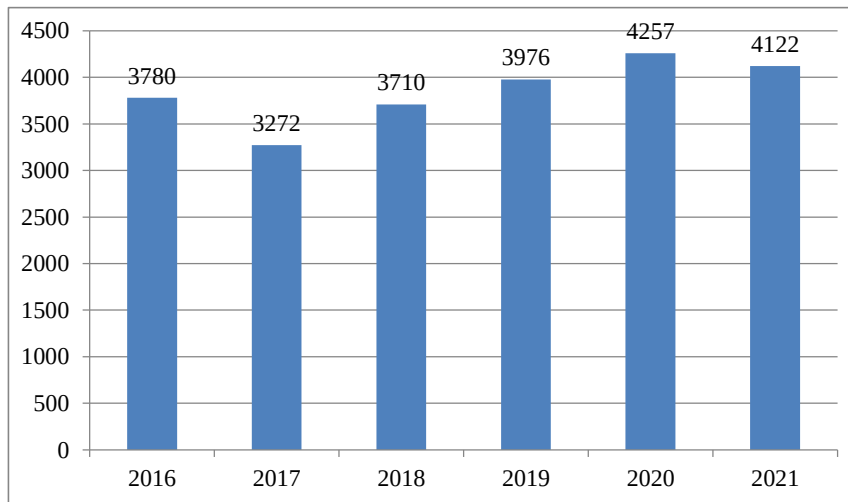

Рис. 2.1. Кількість підприємств з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів України в 2012–2020 рр., од. [12]

Галуззю, яка є постачальником сировини є лісозаготівля, ефективність функціонування якої забезпечує до 70% ефективності функціонування деревообробних підприємств України. Забезпечення сировиною підприємств деревообробної промисловості є відображенням стану ціноутворення деревини підприємствами лісозаготівлі. У результаті існування системи продажу деревини спостерігається як стрімке зростання витрат на виробництво продукції, так і значна питома вага сировини в структурі витрат на виробництво [19, с.55]. Так, протягом 2013–2021 рр., частка витрат на сировину коливалася в межах 79–85% загальної суми витрат на оброблення деревини і виготовлення продукції з дерева, разом з тим, частка інших витрат у структурі загальних витрат є незначною (табл. 2.1).

Значні витрати на виробництво продукції деревообробної промисловості обумовили і незначні показники рентабельності їх діяльності. Так, у 2021 р. рентабельність операційної діяльності підприємств з виготовлення виробів з деревини становила 7,8%, а за показниками прибутковості всієї діяльності підприємства отримали збиток на рівні 6,4% від рівня собівартості

виробництва. Така розбіжність між двома показниками рентабельності обумовлена значними витратами на управління підприємствами, на збут готової продукції, збитками фінансової та інвестиційної діяльності підприємств промисловості [19, с.57].

Таблиця 2.1

**Структура витрат на оброблення деревини та виготовлення виробів
з деревини та корка, крім меблів (КВЕД 16) [8]**

Роки	Витрати на виробництво продукції, (тис.грн)	Структура витрат, % до загальних витрат				
		матеріальні витрати та витрати на оплату послуг, використані у виробництві	амортизація	витрати на оплату праці	відрахування на соціальні заходи	інші витрати
2013	9736012	79,2	6,1	9,7	3,6	1,4
2014	9330390	80,6	5,3	9,9	3,7	0,5
2015	11337692	82,1	5,6	8,5	3,2	0,6
2016	17112485	84,4	4,5	7,9	2,6	0,6
2017	21865095	84,9	4,3	8,5	1,8	0,5
2018	28059594	82,4	5,2	9,8	2,1	0,5
2019	37828395	82,4	4,9	9,8	2,2	0,7
2020	35314440	79,6	5,8	11,3	2,4	0,9
2021	36748265	78,8	6,2	11,8	2,5	0,7

Таким чином, отримані порівняння показників рентабельності дозволяють зробити висновок про не виправдано високі витрати, пов'язані з експортом продукції, і відносно низьку експортну ціну продукції з деревини. Адже світові ціни на продукцію деревообробної промисловості є вищими експортних цін України, що дозволило б отримувати більші обсяги експортної виручки та вищу прибутковість діяльності.

Виходячи із офіційних статистичних даних, можна зробити висновок про те, що при збереженні існуючих умов діяльності за даними тренду поліноміальної апроксимації показників рентабельності операційної діяльності до 2025 р. прогнозується зниження рівня прибутковості підприємств деревообробної промисловості [7, с.114].

У ситуації прогнозованого падіння рентабельності діяльності виникає

необхідність у прийнятті комплексу стратегічних рішень, які спрямовані на попередження наближення кризового стану в деревообробній промисловості.

Дослідження рентабельності за товарними групами показали, що в 2021 р. найвищі показники мало виробництво фанери, дерев'яних плит, панелей і шпону (12,9%), разом з тим, щорічний збиток демонструвало виробництво щитового паркету, середнє значення якого 8,6% (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Рентабельність окремих видів деревообробного виробництва у 2021 р., % [8]

За результатами проведеного дослідження, виявлено, що проблема забезпечення деревообробних підприємств сировинними ресурсами є однією із основних у сукупності перешкод для розвитку підприємств промисловості. Значна залежність від лісозаготівельних підприємств та відсутність можливостей альтернативного доступу до сировинних ресурсів обмежує потенціал експорту та знижує ефективність їх діяльності. Існуюча в лісозаготівельній галузі методика біржового ціноутворення на необроблену деревину обмежила можливості прозорого доступу до придбання необхідної

кількості сировинних ресурсів для забезпечення діяльності підприємств деревообробки. Зменшуються обсяги придбання деревини цінних порід, що обмежує можливості експорту високоякісної продукції деревооброблення [8].

Шляхом вирішення означених проблем розвитку експортного потенціалу деревообробних підприємств є формування довгострокових інтеграційних зв'язків між лісозаготівельними та деревообробними підприємствами на основі ділових зв'язків мережевого підходу. Сукупність транзакцій, офіційних і неформальних відносин між учасниками мережових структур дозволяє закріпити бізнес-інтереси його учасників та сприяти розвитку мереж. Окрім того, мережеві відносини забезпечують зростання як сегменту ринку для його учасників, так і зменшують ризики діяльності, сприяють поліпшенню індивідуальної та регіональної результативності.

Залежно від сфери діяльності, в основі створення мережових структур покладено декілька основоположних цілей. Одні із учасників мережових структур прагнуть шляхом мережевої інтеграції забезпечити безперервність процесів функціонального управління та зменшити зовнішні ризики (деревообробна, мебельна промисловості), метою інших є формування стійких каналів збуту та доступ до ринків з високими бар'єрами входження, а деякі ставлять основним завданням реалізацію стратегії лідерства на відповідному ринку та його підпорядкування власним тенденціям [12].

Обсяги виробництва в лісозаготівельній, деревообробній та меблевій промисловості представлено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Обсяги виробництва в лісозаготівельній, деревообробній та меблевій промисловості України, тис.грн. [24]

Роки	Лісозаготівля	Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка	Виробництво меблів
2013	4513142	10977728	7657062
2014	4684299	10767958	7681038
2015	5722969	15071077	9681210
2016	8227092	21740645	10957983
2017	9737104	28387875	13258535

Продовження таблиці 2.2

2018	10154768	35178466	17355290
2019	12546397	46795650	20844998
2020	11361147	44852454	22879065
2021	10423709	45250794	25675297
Темп зростання, 2021 / 2013, %	182,14	300,25	265,21

За даними табл. 2.2, найбільші обсяги виробництва продукції демонструє сектор оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, де виробляється у 4,5 рази більше продукції, ніж у лісозаготівлі та у 1,8 раз більше ніж виробництво меблів. Окрім того, деревообробна промисловість має найвищі темпи зростання обсягів виробництва за період 2013–2021 рр.

Важливим кроком для розвитку деревообробної галузі в Україні стало підписання Угоди про асоціацію з країнами ЄС. Проведений аналіз переваг та ризиків від цього для України дозволяє нам стверджувати, що наявні переваги є більш вагомими, ніж можливі ризики. Зокрема, перевагами є [7; 19; 27]:

- здешевлення продукції ЄС для українських споживачів і підприємств деревообробної промисловості, що планують імпортувати сучасні технології обробки деревини, особливо у плані впровадження нових технологій заготовки, обробки та виробництва нових видів продукції, які відповідають сучасним вимогам ринку;

- ємність ринку ЄС. Україна має великий потенціал як експортер продукції з деревини, а ЄС – найбільший зовнішній ринок збуту для продукції галузі. Так, за прогнозами Європейської Економічної комісії ООН, в 2025 р. у країнах Європейського Союзу дефіцит круглого лісу складе 77 млн куб. м, пиломатеріалів – 8,1 млн куб. м, деревних волокнистих напівфабрикатів – 7,7 млн т;

- залучення більших обсягів іноземних інвестицій в деревообробну промисловість теж має стати важливою частиною економічної співпраці України.

Серед ризиків можна виділити такі [27, с.140]:

- зростання імпорту продукції з високою доданою вартістю (плитна продукція, вироби столярні та теслярські, будівельні деталі), частка яких в 2021 р. становила більш ніж 75%.

- збільшення сировинного експорту. Частка лісоматеріалів необроблених та пиломатеріалів в структурі експорту в країни ЄС протягом 2013–2021 рр. коливалась на рівні 50 %.

Одним з пріоритетних і найменш витратних напрямків розвитку деревообробної галузі та зростання її експортного потенціалу може стати розвиток виробництва і споживання пелетів (використання деревини і відходів деревини на паливні потреби). На даний час 150 пелетних заводів в Україні щорічно виробляють близько 240 тис. т гранул., при потребі країн ЄС понад 10 млн т гранул на рік. Тому для збільшення експортного потенціалу галузі необхідно вирішити наступні завдання: зміна структури експорту, активне стимулювання експорту продукції з високою доданою вартістю; запровадження сертифікації ведення лісового господарства і торгівлі лісовою продукцією за системою FSC; освоєння виробництва нових видів імпортозамінної продукції, в першу чергу сучасних деревних плиткових матеріалів та продукції лісохімії [7].

Таким чином, ефективна економічна співпраця деревообробної промисловості України у рамках ЄС вимагає вирішення наступних задач: удосконалення державної системи обліку деревини, забезпечення повного і достовірного обліку обсягів заготовленої деревини та її споживання в різних сферах економіки; формування умов для реалізації існуючих європейських інвестиційних проектів, спрямованих на істотну зміну структури виробництва і підвищення конкурентоспроможності продукції деревообробних підприємств; зміна структури експорту, активне стимулювання експорту продукції з високою доданою вартістю; запровадження сертифікації ведення лісового господарства і торгівлі лісовою продукцією за системою FSC, відповідно до норм європейського законодавства; освоєння виробництва нових видів імпортозамінної продукції, в першу чергу сучасних деревних плиткових матеріалів та продукції лісохімії.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

Об'єктом дослідження системи управління фінансовими результатами підприємства обрано відому деревообробну компанію ТОВ «ВІВАД 09». Компанія ТОВ «ВІВАД 09» – потужне деревопереробне підприємство, яке знаходиться в смт. Романів (Житомирська область) [45].

Організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «ВІВАД 09», як суб'єкта господарювання представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «ВІВАД 09»,
як суб'єкта господарювання

Ознака	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ВІВАД 09
Скорочена назва	ТОВ «ВІВАД 09»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	36311007
Дата реєстрації	21.09.2009 р.
Уповноважені особи	Ходак Ігор Євгенович Кисільова Галина Мечиславівна
Розмір статутного капіталу	63000,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	Основний: 16.10 Лісопильне та стругальне виробництво Інші: 16.21 Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону 16.22 Виробництво щитового паркету 16.23 Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 13001, Житомирська область, Житомирський район, селище міського типу Романів, вулиця Заводська, будинок 26

Отже, організація ТОВ «ВІВАД 09» зареєстрована 21.09.2009 р. за юридичною адресою: Україна, 13001, Житомирська область, Житомирський район, селище міського типу Романів, вулиця Заводська, будинок 26. Керівником організації є Ходак Ігор Євгенович. Розмір статутного капіталу складає 63000,00 грн. На момент останнього оновлення даних 09.11.2023 р.

стан організації - не перебуває в процесі припинення.

ТОВ «ВІВАД 09» є юридичною особою і діє на підставі Статуту і законодавства України. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий і валютний рахунки, фірмову назву, круглу печатку. Підприємство набуло права юридичної особи з моменту державної реєстрації. Товариство для досягнення мети своєї діяльності має право від свого імені укладати угоди, придбавати майно і нести зобов'язання, бути позивачем і відповідачем у суді [45].

ТОВ «ВІВАД 09» може створювати на території України, а також за її межами дочірні підприємства, філії та представництва, а також на добровільних засадах об'єднуватись та входити в асоціації та інші господарські об'єднання, зберігаючи майнову самостійність та права юридичної особи.

Основною метою господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» є виробництво та реалізація виробів з деревини широкого асортименту та найкращої якості.

Предметом діяльності ТОВ «ВІВАД 09» згідно його статуту є [45]:

- виробництво і реалізація виробів з деревини;
- консультації в галузі технології виробництва виробів з деревини;
- оптова, роздрібна та виїзна торгівля;
- виконання посередницьких, комерційних, ділерських та дистриб'юторських послуг виробничого і невиробничого характеру, здійснення угод по експорту – імпорту;
- розробка і практичне здійснення спільних з зарубіжними інвесторами проектів і комерційних ініціатив;
- сприяння залученню іноземних інвестицій на Україну;
- сприяння іноземним інвесторам в розміщенні капіталу;
- залучення в економіку України інвестицій ведучих фірм-виробників виробів з деревини тощо.

ТОВ «ВІВАД 09» самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на продукцію, що ним виробляється, роботи, послуги, а також з необхідності забезпечити виробничий

та соціальний розвиток підприємства, підвищення доходів.

Джерелом формування майна підприємства ТОВ «ВІВАД 09» є [45]:

- грошові, матеріальні та інтелектуальні внески Засновника;
- доходи, одержані від реалізації продукції та іншої діяльності;
- доходи від цінних паперів;
- кредити банків та інших кредиторів;
- капітальні вкладення та дотації з бюджету;
- доходи від приватизації, придбання майна інших підприємств.

ТОВ «ВІВАД 09» самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на продукцію, що ним виробляється, роботи, послуги, а також з необхідності забезпечити виробничий та соціальний розвиток підприємства, підвищення доходів.

Підприємство ТОВ «ВІВАД 09» здійснює повний цикл переробки деревини, у результаті чого виробництво цілком безвідходне. Компанія виготовляє такі види продукції: ламель; паркет індустриальний; паркет мозаїчний; паркет штучний; заготовку пиляну (пиломатеріали); паливні брикети; обрізки та уламки дубові для розпалювання камінів.

Компанія «ВІВАД 09» реалізує 99% своєї продукції переважно в країни Європи. Партнери та покупці продукції підприємства – це провідні світові компанії в галузі деревопереробки

Стратегчні переваги компанії ТОВ «ВІВАД 09» на ринку виробів з деревини полягають в наступному [45]:

1. Висока якість продукції. Виробничий процес підприємства налаштований таким чином, що дозволяє виготовляти високоякісну продукцію. Завдяки якості продукції підприємству вдається успішно співпрацювати з провідними світовими компаніями в галузі деревопереробки.

2. Безперервний розвиток і вдосконалення. Компанія безперервно розвивається та вдосконалює виробничий процес для того, щоб виготовляти найкращу продукцію.

3. Новітні технології виробництва. Виробничий процес компанії будується

з врахуванням сучасних світових тенденцій як деревопереробної галузі, так і багатьох інших сфер діяльності.

4. Безвідходне виробництво. Виробничий процес компанії передбачає здійснення переробки всієї сировини, у тому числі тієї, що могла б вважатися відходами. Відходи від виробництва ламелі та паркету переробляються в актуальне тверде паливо – паливні брикети. Це дозволяє зробити виробничий процес компанії повністю безвідходним.

5. Команда професіоналів. Працівники компанії – це професіонали деревопереробної галузі, завдяки яким компанія випускає високоякісну продукцію європейського рівня та наближається до лідерства в деревопереробній галузі України.

Організаційну структуру ТОВ «ВІВАД 09» представлено на рис. 2.3.

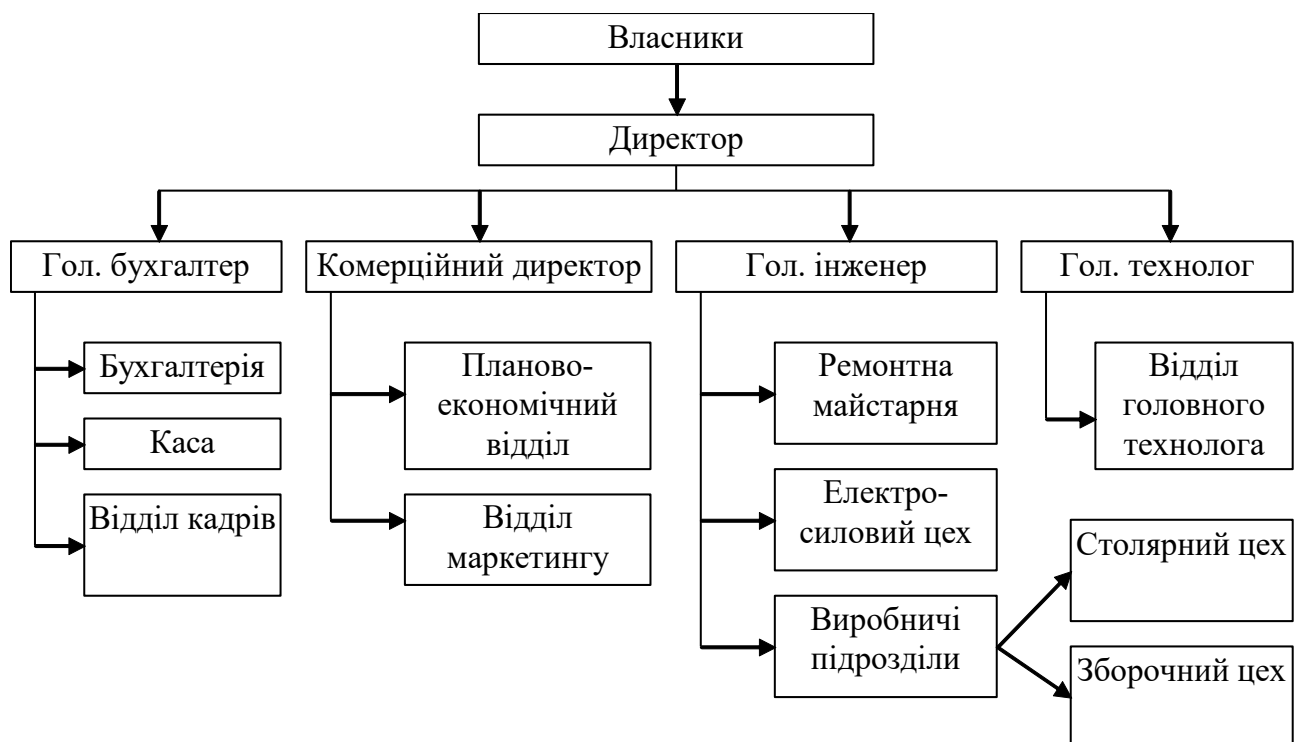

Рис. 2.3. Організаційна структура управління ТОВ «ВІВАД 09»

Суть функціональної організаційної структури управління ТОВ «ВІВАД 09» полягає у виконанні окремих функцій спеціалізованими органами управління й окремими спеціалістами, котрі мають значні управлінські повноваження. В організації управління спеціалісти одного профілю

об'єднуються в структурні підрозділи (відділи), наприклад, у відділи маркетингу, фінансів, комерційний та ін. Отже, загальне завдання управління підприємством ТОВ «ВІВАД 09», починаючи від середнього рівня, поділяють за функціональним критерієм.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ТОВ «ВІВАД 09» представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні економічні показники діяльності ТОВ «ВІВАД 09»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	44809	52062	95348	50539	112,79
Валовий прибуток, тис. грн.	9264	7796	11434	2170	23,42
Чистий прибуток, тис. грн.	2422	2254	1196	-1226	-50,62
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	13091,0	19464,5	43118,0	30027,0	у 2,29 р.б.
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	4195,0	7350,5	12371,0	8176,0	194,90
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	8896,0	12114,0	30747,0	21851,0	у 2,45 р.б.
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	66	71	73	7	10,61
Фондовіддача, грн.	10,68	7,08	7,71	-2,97	-27,84
Фондомісткість	0,03	0,03	0,02	-0,01	-19,50
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	63,56	103,53	169,47	105,91	166,62
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	678,92	733,27	1306,14	627,21	92,38
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	5,04	4,30	3,10	-1,94	-38,43

За результатами аналізу табл. 2.4 визначено, що чистий дохід від реалізації продукції підприємства ТОВ «ВІВАД 09» становив 95348 тис.грн., що на 50539 тис.грн., або на 112,79 % більше, ніж у 2020 р. Водночас, валовий фінансовий результат компанії збільшився у 2022 р. на 2170 тис.грн., або на 23,42 % та мав значення 11434 тис.грн. Досліджуване підприємство ТОВ «ВІВАД 09» було прибутковим протягом досліджуваного періоду та визначено, що обсяг чистого прибутку становив 1196 тис.грн., що на 1226 тис.грн., або на 50,62 % менше, ніж у 2020 р.

Аналіз показав, що у 2022 р. спостерігалось зростання середньорічної вартості активів компанії на 30027 тис.грн., або у 2,29 разів, що становило

43118 тис.грн. Аналіз засвідчив, що відбулося збільшення середньорічної вартості необоротних активів на 8176 тис. грн., або на 194,9 % та середньорічної вартості оборотних активів на 21851 тис. грн., або у 2,45 разів.

Протягом 2020-2022 рр. було зафіксовано збільшення середньооблікової чисельності працівників ТОВ «ВІВАД 09» на 7 осіб, або на 10,61 %. Станом на кінець 2022 р. у ТОВ «ВІВАД 09» було працевлаштовано 73 особи. Отже, слід зазначити позитивну тенденцію щодо підвищення рівня продуктивності праці на 627,21 тис.грн., або на 92,38 %, що у 2022 р. становило 1306,14 тис.грн.

Характеристика майна підприємства ТОВ «ВІВАД 09» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Характеристика майна підприємства ТОВ «ВІВАД 09»
та джерел його формування за балансом

Показники	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2020 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	6073	39,26	8628	36,78	16114	25,67	10041	165,34	-13,59
в т.ч. основні засоби	4487	29,00	7983	34,03	12511	19,93	8024	178,83	-9,08
2. Оборотні активи	9397	60,74	14831	63,22	46663	74,33	37266	у 3, 96 р.б.	13,59
в т.ч. запаси	2840	18,36	3949	16,83	15220	24,24	12380	у 4, 35 р.б.	5,89
дебіторська заборгованість	6518	42,13	10116	43,12	31166	49,65	24648	у 3, 78 р.б.	7,51
грошові кошти	34	0,22	175	0,75	254	0,40	220	у 6, 47 р.б.	0,18
Пасиви									
1. Власний капітал	3042	19,66	5296	22,58	6406	10,20	3364	110,59	-9,46
в т.ч. зареєстрований капітал	63	0,41	63	0,27	63	0,10	0	0,00	-0,31
нерозподілений прибуток	2979	19,26	5233	22,31	6343	10,10	3364	112,92	-9,15
2. Поточні зобов'язання і забезпечення	12428	80,34	18163	77,42	56371	89,80	43943	у 3,53 р.б.	9,46
Баланс	15470	100,00	23459	100,00	62777	100,00	47307	у 3,06 р.б.	х

Аналіз показав, що загальна вартість майна компанії ТОВ «ВІВАД 09» збільшилась за аналізований період на 47307 тис.грн., або у 3,06 рази, що станом на кінець 2022 р. становило 62777 тис.грн. Отже доводиться говорити, що вартість необоротних активів складала 16114 тис.грн., або лише 25,67 % в загальній структурі активів, а вартість оборотних активів сягала рівня 46663 тис.грн., або 74,33 % в загальній питомій вазі майна. В ході проведеної оцінки пасивів ТОВ «ВІВАД 09» встановлено, що у 2022 р. власний капітал фірми характеризувався низькою вагомою часткою, а саме 10,20 % в структурі зобов'язань компанії. Водночас, поточні зобов'язання і забезпечення мали значення на рівні 56371 тис.грн., або 89,80 % структури пасивів. Вартість зареєстрованого капіталу ТОВ «ВІВАД 09» є сталою та має значення 63 тис.грн. Підприємство характеризувалося значною вартістю нерозподіленого прибутку в обсязі 6343 тис.грн. у 2022 р., що на 3364 тис.грн., або на 112,92 % більше, ніж у 2020 р.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «ВІВАД 09» проаналізовано у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ТОВ «ВІВАД 09», тис.грн.

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції	44809	52062	95348	50539	112,79
Собівартість реалізованої продукції	35545	44266	83914	48369	136,08
Валовий прибуток	9264	7796	11434	2170	23,42
Інші операційні доходи	1187	2401	4555	3368	у 2,83 р.б.
Адміністративні витрати	1502	1701	2089	587	39,08
Витрати на збут	4654	2878	6682	2028	43,58
Інші операційні витрати	962	2030	4548	3586	у 3,72 р.б.
Фінансовий результат від операційної діяльності	3333	3588	2670	-663	-19,89
Фінансові витрати	194	595	452	258	132,99
Фінансовий результат до оподаткування	3150	2998	2245	-905	-28,73
Чистий фінансовий результат	2422	2254	1196	-1226	-50,62

Аналіз засвідчив, що чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «ВІВАД 09» збільшився у 2020-2022 рр. на 50539 тис.грн., або на 112,79 %, що на кінець 2022 р. отримало значення 95348 тис.грн. Також, спостерігалось збільшення собівартості реалізованої продукції на 48369 тис.грн., або на 136,08 %, що становило у 2022 р. 83914 тис.грн. Валова прибутковість ТОВ «ВІВАД 09» становила рівня 11434 тис.грн., що на 2170 тис.грн., або на 23,42 % більше, ніж у 2020 р. 4555 тис.грн., що на 3368 тис.грн., або у 2,83 разів більше, ніж у 2020 р. Водночас, ТОВ «ВІВАД 09» було створено інші операційні витрати в сумі 4548 тис.грн., що на 3586 тис.грн., або у 3,72 рази більше, ніж у 2020 р. Аналіз показав, що ТОВ «ВІВАД 09» відзначається позитивним значенням показника чистого фінансового результату у 2022 р., в сумі 1196 тис.грн., що на 1226 тис.грн., або на 50,62 % менше, ніж у 2020 р.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «ВІВАД 09» представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «ВІВАД 09»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,76	0,82	0,83	0,07	9,48
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,01	0,00	0,00	64,70
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	-3031	-3332	-9708	-6677,0	220,29
Коефіцієнт автономії	0,20	0,23	0,10	-0,09	-48,11
Коефіцієнт фінансової залежності	5,09	4,43	9,80	4,71	92,70
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,24	0,29	0,11	-0,13	-53,57
Коефіцієнт оборотності активів	3,42	2,67	2,21	-1,21	-35,40
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	24,47	12,49	16,30	-8,18	-33,41
Рентабельність господарської діяльності, %	7,38	5,89	2,31	-5,07	x
Рентабельність власного капіталу, %	132,28	54,07	20,44	-111,84	x
Рентабельність продукції, %	7,45	6,59	2,87	-4,58	x

Таким чином, в результаті проведеної діагностички фінансового стану компанії встановлено, що ТОВ «ВІВАД 09» характеризувалося дещо нестабільним значенням фінансової стійкості. Значення показника загальної ліквідності було протягом аналізованого періоду від 0,76 до 0,83 пунктів, що

становило надзвичайно низький рівень платоспроможності компанії. Також, чистий оборотний капітал ТОВ «ВІВАД 09» мав негативне значення протягом досліджуваного періоду та у 2022 р. складав (-9708) тис.грн. Доводиться констатувати, що ТОВ «ВІВАД 09» є надзвичайно залежним від зовнішніх джерел фінансуванн своєї виробничої діяльності, тому-що значення коефіцієнту автономії було на рівні 0,10 пунктів. ТОВ «ВІВАД 09» здійснювало власну виробничо-господарську діяльність ефективно, проте усі ключові показники рентабельності господарської діяльності, власного капіталу та продукції отримали негативну тенденцію до зменшення кількісних значень у 2022 р.

2.3. Оцінка формування та ефективності управління фінансовими результатами на підприємстві

Ключовою метою управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» є підвищення економічних вигод власників нині та на перспективу. З метою досягнення зазначених цілей система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» вирішує наступні завдання [45]:

1. Максимізація величини прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу товариства та кон'юктурі ринку.
2. Досягнення оптимальних пропорцій між прибутковістю роботи товариства та прийнятним рівнем ризику.
3. Підтримка високого рівня якості фінансових результатів товариства.
4. Забезпечення максимізації необхідного рівня прибутку на вкладений капітал для власників товариства.
5. Формування необхідної величини фінансових ресурсів використовуючи прибуток відповідно до завдань розвитку фірми у майбутніх періодах.
6. Забезпечення безперервного зростання ринкової вартості товариства.
7. Підвищення ефективності участі персоналу у формуванні та розподілі фінансових результатів компанії.

Система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає також сукупність функцій і методів керування ними. Набір функцій системи управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає: фінансовий аналіз, фінансове прогнозування, планування фінансових ресурсів, оперативне регулювання фінансів, контроль за їх станом та облік фінансових ресурсів.

Таким чином, система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» є компонентом сукупної системи керування підприємством – дієва схема, що дає можливість забезпечити результативність роботи підприємства за рахунок реалізації значного масиву функцій керування, основними з яких є планування, організація, мотивація та контроль.

На підставі узагальнення досліджень нами обґрунтовано для практичного використання деяку послідовність планування існуючої системи керування генеруванням прибутку по центрах фінансової. Розроблений алгоритм включає 5 кроків, що дають змогу поетапно генерувати фінансові результати за центрами відповідальності, окреслювати сферу їх повноважень та в перспективі досягти дієвого функціонування представленої системи на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» (рис. 2.4).

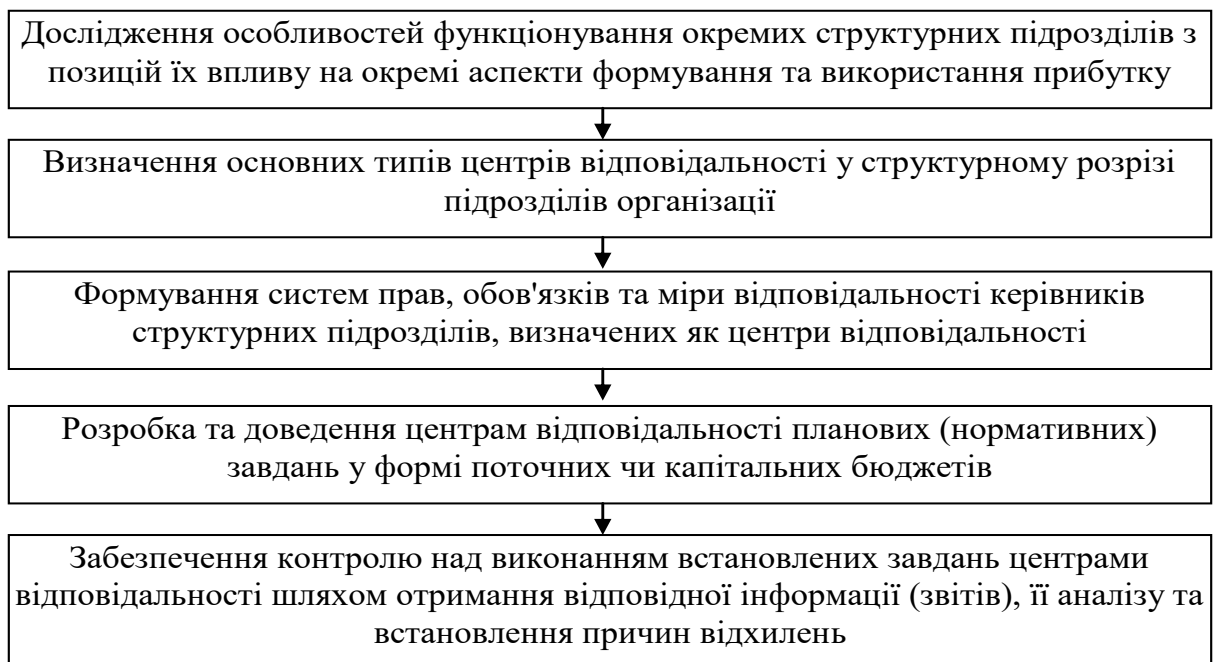

Рис. 2.4. Алгоритм існуючої системи управління формуванням прибутку по центрах фінансової відповідальності на рівні ТОВ «ВІВАД 09»

Зміст методики керування генеруванням прибутку в рамках фінансових центрів відповідальності ТОВ «ВІВАД 09» наведено у вигляді ланцюжка послідовних процесів (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Характеристика методики керування генеруванням прибутку на основі організації центрів фінансової відповідальності на рівні ТОВ «ВІВАД 09»

Найменування	Зміст
Ціль управління прибутком	Забезпечення максимізації добробуту власників організації в поточному періоді та у перспективі
Методичний інструментарій управління генеруванням прибутку:	
Маржинальний аналіз на базі розвиненого «директ-костингу»	Маржинальний дохід (валова маржа); відносний прибуток; передатне відношення (виробничий важіль); точка беззбитковості (порог рентабельності); зона фінансової безпеки
Розробка гнучкого плану	Забезпечення прогнозних даних для рівнів різних діяльності; контроль та аналіз відхилень
Аналіз і контроль відхилень	За матеріалами; з праці; за накладними витратами; за валовим прибутком

Аналіз показав, що ця система точно засвідчує, що прорахунку прибутку і точки беззбитковості передуює аналіз маржинального доходу за системою директ-костинг, котра здійснюється в кожному центрі відповідальності ТОВ «ВІВАД 09».

В процесі аналізу підприємства важливого значення набуває проведення аналізу формування фінансових результатів ТОВ «ВІВАД 09». Фінансові результати відображаються у звіті про сукупний дохід. Одним з головних фінансових показників, що характеризує діяльність підприємства є його дохід від реалізації продукції та інших операцій [56, с.110].

З метою проведення діагностики доходу ТОВ «ВІВАД 09» потрібно здійснити аналіз джерел його доходів за звітом про фінансові результати підприємства (табл. 2.9).

Отже, в процесі діагностики було встановлено, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» в 2022 р. сформувало сукупних доходів на загальну суму 99930 тис.грн., що на 53923 тис.грн., або на 117,21 % більше за рівень 2020 р. В структурі доходів найбільшу питому вагу посідає чистий дохід від реалізації

продукції (95348 тис.грн. в 2022 р.), а також інші операційні доходи (4555 тис.грн. в 2022 р.). ТОВ «ВІВАД 09» також генерує інші доходи господарської діяльності, питома частка яких є незначною.

Таблиця 2.9

Динаміка формування доходів господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	44809	52062	95348	50539	112,79
Інші операційні доходи, тис.грн.	1187	2401	4555	3368	у 2,83 р.б.
Інші фінансові доходи, тис.грн.	11	5	27	16	145,45
Разом	46007	54468	99930	53923	117,21

Витрати підприємства ТОВ «ВІВАД 09» слід вважати одним з результативних фінансових показників господарської діяльності. Будь-який прибуток компанії обумовлений, з одного боку, доходами, які вона формує за певний проміжок часу, а з іншого – витратами, потрібними для генерування цих доходів. Виходячи з цього аналіз витрат підприємства стає необхідним для характеристики його прибутковості [75, с.108].

Дослідження основних фінансово-економічних показників підприємства необхідно продовжити аналізом динамічних зрушень в обсягах операційних витрат ТОВ «ВІВАД 09», що є важливими фінансовими результатами підприємства.

Витрати операційної діяльності ТОВ «ВІВАД 09» групуються за наступними економічними елементами [60, с.90]: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати.

Розглянемо динаміку формування операційних витрат ТОВ «ВІВАД 09» за звітом про фінансові результати (табл. 2.10).

Аналіз показав, що загальні операційні витрати підприємства ТОВ «ВІВАД 09» в 2020 р. становили 29079 тис.грн; в 2022 р. – 106610 тис.грн, що відповідало їх зростанню на 77531 тис.грн, або у 2,66 рази.

Таблиця 2.10

Динаміка та структура формування операційних витрат ТОВ «ВІВАД 09»

Види витрат	2020 р.		2021 р.		2022 р.		2022 р. до 2020 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Матеріальні витрати	16295	56,04	22215	46,12	38724	36,32	22429	137,64	-19,71
Витрати на оплату праці	893	3,07	1962	4,07	3610	3,39	2717	у 3,04 р.б.	0,32
Відрахування на соціальні заходи	369	1,27	822	1,71	1495	1,40	1126	у 3,05 р.б.	0,13
Амортизація	778	2,68	1180	2,45	2296	2,15	1518	195,12	-0,52
Інші операційні витрати	10744	36,95	21985	45,65	60485	56,73	49741	у 4,63 р.б.	19,79
Разом	29079	100,00	48164	100,00	106610	100,00	77531	у 2,66 р.б.	х

У 2022 р. спостерігалось зростання матеріальних витрат на 22429 тис.грн, витрат на оплату праці на 2717 тис.грн., витрат на соціальні заходи на 1126 тис.грн., амортизації на 1518 тис.грн. та інших операційних витрат на 49741 тис.грн. В структурі операційних витрат ТОВ «ВІВАД 09» у 2022 р. найбільшу питому вагу посідали інші операційні витрати, а саме 56,73 % та матеріальні витрати – 36,32 %. Питома вага інших елементів витрат ТОВ «ВІВАД 09» є значно меншою.

Також, в процесі дослідження системи управління витратами підприємства доцільно проаналізувати витрати господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Динаміка формування витрат господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	35545	44266	83914	48369	136,08
Адміністративні витрати, тис.грн.	1502	1701	2089	587	39,08
Витрати на збут, тис.грн.	4654	2878	6682	2028	43,58
Інші операційні витрати, тис.грн.	962	2030	4548	3586	у 3,73 р.б.
Фінансові витрати, тис.грн.	194	595	452	258	132,99

Продовження таблиці 2.11

Витрати з податку на прибуток, тис.грн.	728	744	1049	321	44,09
Разом	43585	52214	98734	55149	126,53

За результатами здійсненої діагностики встановлено, що загальні витрати господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» у 2022 р. мали значення на рівні 98734 тис.грн., що на 55149 тис.грн., або на 126,53 % більше, ніж у 2020 р. Основою витрат господарської діяльності становить собівартість реалізованої продукції, яка збільшилась за аналізований період на 48369 тис.грн., або на 136,08 %. Підприємство ТОВ «ВІВАД 09» вагомими фінансовими ресурсами направило на стимулювання збуту, оскільки у 2022 р. встановлено значну вартість витрат на збут в сумі 6682 тис.грн. Інші операційні витрати ТОВ «ВІВАД 09» у 2022 р. склали 4548 тис.грн., що на 3586 тис.грн., або у 3,73 рази більше, ніж у 2020 р. Підприємство ТОВ «ВІВАД 09» є значним платником податку на прибуток в розмірі 1049 тис.грн. у 2022 р.

В сучасних умовах ринкових трансформацій прибуток відіграє провідну роль, слугуючи головною фінансовою метою підприємницької діяльності, провідним внутрішнім джерелом генерування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, що забезпечують його розвиток, формуючи базу економічного розвитку держави в цілому. Прибуток слід вважати основним джерелом підвищення ринкової вартості ТОВ «ВІВАД 09», найважливішим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним захисним механізмом, що охороняє підприємство від загрози банкрутства [50, с.126].

Прибуток ТОВ «ВІВАД 09» - це головний фінансовий результат його функціонування, який найбільш чітко характеризує ефективність реалізації продукції, рівень організації, стан продуктивності праці, рівень собівартості. До того ж це і основа для розвитку підприємства, і запорука добробуту персоналу, і великі дивіденди для власників.

Аналіз динаміки формування фінансових результатів підприємства за даними фінансової звітності ТОВ «ВІВАД 09» відображено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Динаміка формування фінансових результатів ТОВ «ВІВАД 09»

Показники	Роки			2022 р. до 2020 р.	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	+, –	%
Валовий прибуток, тис.грн.	9264	7796	11434	2170	23,42
Операційний прибуток, тис.грн.	3333	3588	2670	-663	-19,89
Прибуток до оподаткування, тис.грн.	3150	2998	2245	-905	-28,73
Чистий прибуток, тис.грн.	2422	2254	1196	-1226	-50,62

Аналіз засвідчив, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» відзначалося значною прибутковістю господарської діяльності протягом досліджуваного періоду. Валовий прибуток компанії у 2022 р. сягав рівня 11434 тис.грн., що на 2170 тис.грн., або на 23,42 % більше, ніж у 2020 р. Також значним є значення показника прибутку до оподаткування, а саме 2245 тис.грн, що на 905 тис.грн., або на 28,73 % менше, ніж у 2020 р. Після сплати податкових платежів підприємство ТОВ «ВІВАД 09» отримало чистий фінансовий результат в сумі 1196 тис.грн.

Аналіз чистого прибутку за даними фінансової звітності представлений на рис. 2.5 дає змогу наочно відобразити динаміку зміни даного показника фінансовиз результатів ТОВ «ВІВАД 09».

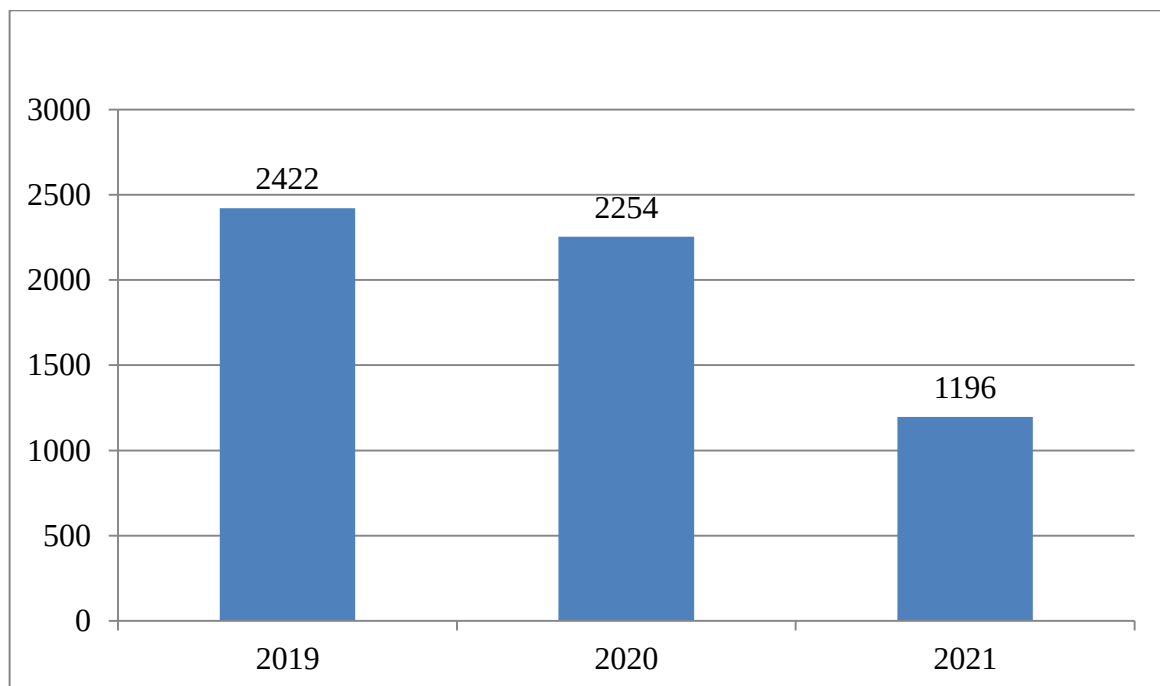

Рис. 2.5. Динаміка зміни чистого фінансового результату підприємства ТОВ «ВІВАД 09»

Аналіз показав, що у 2022 р. підприємство ТОВ «ВІВАД 09» сформувало чистий прибуток в сумі 1196 тис.грн., що засвідчує ефективність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» та його системи фінансового менеджменту зокрема. Водночас, зафіксовано скорочення чистого фінансового результату на 1226 тис.грн. порівняно з рівнем 2020 р. Отже, слід констатувати, фінансова результативність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» скоротилась.

Кінцева результативність функціонування підприємства відображається за рівнем ефективності його господарської діяльності, а саме загальним обсягом отриманого чистого фінансового результату та в розрахунку на одиницю спожитих ресурсів або сформованих витрат. Прибуток та відносний індикатор прибутку – рентабельність слід вважати головними показниками оцінювання ефективності діяльності підприємства ТОВ «ВІВАД 09», які відображають інтенсивність господарювання та формування витрат. Життєдіяльність ТОВ «ВІВАД 09» напряду залежить саме від того, яким чином сформована фінансова віддача ресурсів та наскільки досягається рівень прибутковості в процесі формування витрат. Співвідносити витрати і доходи є головне завдання учасника господарської діяльності [50, с.129].

Дослідження цих показників разом дає змогу комплексно оцінити ефективність господарської діяльності та системи управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Динаміка показники рентабельності та ефективності
управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09»

Показник	Роки			2022 р. до 2020 р.
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	
Валова рентабельність виробничих витрат, %	26,06	17,61	13,63	-12,44
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	3,84	5,68	7,34	3,50
Коефіцієнт окупності чистого доходу	4,84	6,68	8,34	3,50
Рентабельність операційної діяльності, %	7,81	7,05	2,75	-5,07
Рентабельність господарської діяльності, %	7,38	5,89	2,31	-5,07
Рентабельність підприємства, %	5,68	4,43	1,23	-4,45
Чиста рентабельність виручки від реалізації продукції, %	5,41	4,33	1,25	-4,15
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	0,79	0,85	0,88	0,09
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	1,26	1,18	1,14	-0,12

Продовження таблиці 2.13

Коефіцієнт покриття витрат операційної діяльності	0,93	0,93	0,97	0,05
Коефіцієнт окупності витрат операційної діяльності	1,08	1,08	0,07	-1,01
Коефіцієнт покриття адміністративних витрат	0,03	0,03	0,02	-0,01
Коефіцієнт покриття витрат на збут	0,10	0,06	0,07	-0,03
Коефіцієнт окупності адміністративних витрат	29,83	30,61	45,64	15,81
Коефіцієнт окупності витрат на збут	9,63	18,09	14,27	4,64
Співвідношення адміністративних витрат і собівартості реалізованої продукції	0,04	0,04	0,02	-0,02
Співвідношення витрат на збут і собівартості реалізованої продукції	0,13	0,07	0,08	-0,05
Частка адміністративних витрат в структурі операційних витрат	0,05	0,04	0,02	-0,03
Частка витрат на збут в структурі операційних витрат	0,16	0,06	0,06	-0,10
Загальна економічна рентабельність, %	25,54	18,46	6,25	-19,29
Рентабельність реалізації продукції, %	7,45	6,59	2,87	-4,58

За результатами представленої діагностики визначено, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» у 2022 р. здійснювало власну фінансово-господарську діяльність достатньо ефективно. Показники рентабельності основної діяльності, операційної, господарської діяльності мають позитивне значення, що говорить про сформовану ефективність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09».

Важливими показниками, які співвідносять витрати і доходи підприємства, є коефіцієнти окупності і покриття витрат. Коефіцієнт покриття показує скільки витрат здійснює підприємство, щоб отримати одну гривню від продажу. Відношення чистого доходу до витрат характеризується коефіцієнтом окупності витрат підприємства. Коефіцієнт окупності виробничих витрат в 2022 р. збільшився на 3,50 пункти порівняно з 2020 р. та становив 7,34. Водночас, значення коефіцієнта окупності чистого доходу ТОВ «ВІВАД 09» було на рівні 8,34, що на 3,50 пунктів більше, ніж у 2020 р.

Можна зробити констатацію на основі аналізу за даними фінансової звітності основних показників рентабельності господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» про загальну ефективність як рентабельності виробничої діяльності, так і рентабельності використання власних активів.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки фінансово-економічного стану та системи управління фінансовими результатами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що деревообробна промисловість є одним із секторів переробної промисловості, що здійснює оброблення деревини та виробництво дерев'яних виробів, таких як пиломатеріали (будівельний ліс), панелі, фанера, дерев'яна тара, дерев'яні покриття для підлоги, будівельні конструкції (ферми тощо) та збірні споруди. У 2021 р. виробництво продукції із деревини здійснювали 4122 підприємства, з них 95,3% є малими, 4,6% – середніми і 0,1% – великими підприємствами.

2. Встановлено, що компанія ТОВ «ВІВАД 09» – потужне деревопереробне підприємство, яке знаходиться в смт. Романів (Житомирська область). Основною метою господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» є виробництво та реалізація виробів з деревини широкого асортименту та найкращої якості. ТОВ «ВІВАД 09» самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на продукцію, що ним виробляється, роботи, послуги, а також з необхідності забезпечити виробничий та соціальний розвиток підприємства, підвищення доходів.

3. Аналіз показав, що ТОВ «ВІВАД 09» характеризувалося дещо нестабільним значенням фінансової стійкості. Значення показника загальної ліквідності було протягом аналізованого періоду від 0,76 до 0,83 пунктів, що становило надзвичайно низький рівень платоспроможності компанії. Також, чистий оборотний капітал ТОВ «ВІВАД 09» мав негативне значення протягом досліджуваного періоду та у 2022 р. складав (-9708) тис.грн. Доводиться констатувати, що ТОВ «ВІВАД 09» є надзвичайно залежним від зовнішніх джерел фінансуванн своєї виробничої діяльності, тому-що значення коефіцієнту автономії було на рівні 0,10 пунктів. ТОВ «ВІВАД 09» здійснювало власну виробничо-господарську діяльність ефективно, проте усі ключові

показники рентабельності господарської діяльності, власного капіталу та продукції отримали негативну тенденцію до зменшення кількісних значень у 2022 р.

4. Обґрунтовано, що ключовою метою управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» є підвищення економічних вигод власників нині та на перспективу. Система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає також сукупність функцій і методів керування ними. Набір функцій системи управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає: фінансовий аналіз, фінансове прогнозування, планування фінансових ресурсів, оперативне регулювання фінансів, контроль за їх станом та облік фінансових ресурсів.

5. Узагальнено, що система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» є компонентом сукупної системи керування підприємством – дієва схема, що дає можливість забезпечити результативність роботи підприємства за рахунок реалізації значного масиву функцій керування, основними з яких є планування, організація, мотивація та контроль.

6. Аналіз показав, що у 2022 р. підприємство ТОВ «ВІВАД 09» сформувало чистий прибуток в сумі 1196 тис.грн., що засвідчує ефективність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» та його системи фінансового менеджменту зокрема. Водночас, зафіксовано скорочення чистого фінансового результату на 1226 тис.грн. порівняно з рівнем 2020 р. Отже, слід констатувати, фінансова результативність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» скоротилась.

7. Доведено, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» у 2022 р. здійснювало власну фінансово-господарську діяльність достатньо ефективно. Показники рентабельності основної діяльності, операційної, господарської діяльності мають позитивне значення, що говорить про сформовану ефективність господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09». Можна говорити про загальну ефективність як рентабельності виробничої діяльності, так і рентабельності використання власних активів.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ТОВ «ВІВАД 09»

3.1. Оптимізація організаційно-економічного механізму управління прибутковістю діяльності на підприємстві

Забезпечення прибутковості підприємства – основна мета системи управління фінансовими результатами будь-якого комерційного підприємства. Сутність прибутковості визначається економічним станом підприємства і його позиціонуванням на ринку. Основою забезпечення прибутковості є якісний розвиток підприємства, який має свої оціночні параметри, серед них ключовим є прибуток, точніше показник якості прибутку підприємства. Якість прибутку підприємства визначається як узагальнена характеристика структури джерел формування прибутку. Висока якість прибутку підприємства характеризується зростанням обсягів реалізації продукції та зниженням рівня операційних витрат. Тому застосування організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємств є вкрай необхідним для успішного розвитку не лише окремих підприємств та галузей, а й національної економіки в цілому.

В умовах модернізації економіки дедалі більше вчених-економістів зосереджують увагу на дослідженні проблем функціонування економічних й організаційних механізмів управління та функціонування підприємств, а механізми забезпечення прибутковості в науковій літературі досліджені недостатньо [54, с.87].

Переходячи безпосередньо до висвітлення питань, пов'язаних із визначенням складових організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства слід визначити саме поняття прибутковості, яке надається авторами [3-5] у різних інтерпретаціях.

Так, Опарін В.М. надає визначення прибутковості як виду ефективності, що характеризує результативність діяльності економічних систем (підприємств,

територій, національної економіки). Основною особливістю таких систем є вартісний характер засобів (видатків, витрат) досягнення цілей (результатів), а в деяких випадках і самих цілей (зокрема, одержання прибутку). За наданою ним характеристикою прибутковість визначається відношенням результату (ефекту) до витрат [43, с.165].

Інший науковець, Олійник О. В., вважає правильним таке визначення прибутковості – досягнення найбільших результатів за найменших витрат живої та уречевленої праці. Прибутковість є конкретною формою дії закону економії часу. За капіталістичного способу виробництва узагальнюючий показник прибутковості – норма прибутку. Для підприємств у розвинутих країнах Заходу основною метою стає максимізація не прибутку, а чистого доходу на одного зайнятого, що не виключає необхідності використання показника норми прибутку [42, с.7].

Пушкар М.С. вважає, що прибутковість – це показник прибутку і надає таку його характеристику – це частина отриманого на вкладений капітал чистого доходу підприємства, що характеризує його винагороду за ризик підприємницької діяльності [55, с.326].

Таким чином, всі автори сходяться до висновку: щоб з'ясувати сутність прибутковості підприємства необхідно отриманий прибуток порівняти зі здійсненими витратами.

Вирішальну роль в одержанні суб'єктами господарювання доходів відіграють створювані державою умови економічної діяльності. У державі мають бути створені однакові стартові умови ефективного функціонування всіх галузей і сфер економічної діяльності. В умовах українського законодавства такі умови є задекларованими у нормативних актах, але процес злиття влади і бізнесу не зупинявся з часів належності нашої держави. Саме це і спонукало формування окремої категорії «номенклатурних підприємців», які вдало скористалися своїм доступом до ресурсів і в процесі роздержавлення отримали їх задарма.

На сьогоднішній день, низькі показники прибутковості підприємств, що

заявлені в статистичній звітності можна обґрунтувати небажанням підприємств показувати їх реальні значення, завищенням витрат виробництва для зменшення оподаткування.

Сам механізм, як категорія, є засобом, що забезпечує поступальний розвиток об'єкта, на який спрямовано рушійну силу чинників зовнішнього середовища. Його структура та зміст зазнають змін у процесі розвитку суспільного виробництва, тобто кожній суспільно-економічній системі відповідає адекватний механізм [56, с.110].

Дія економічного механізму в умовах ринкової економіки розглядається як система взаємозв'язків економічних явищ, що виникають у результаті функціонування об'єктивних економічних законів ринку.

Характерною рисою організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» є спонукання виробників до високих результатів господарської діяльності через економічний інтерес його учасників, який є найбільш потужним і дієвим інструментом здійснення перетворень та становлення ефективного власника в різних секторах економіки України.

А головною метою створення організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» є стійкий розвиток й ефективне управління підприємством у ринкових умовах.

Такий механізм – це єдність об'єктивної та суб'єктивної сторін.

Суть об'єктивної сторони полягає в дії об'єктивних економічних законів, а суб'єктивної – у взаємопов'язаній діяльності всіх елементів механізму, що побудована з урахуванням їх цілей, потреб та інтересів.

Сучасні організаційно-економічні механізми є недосконалими через недосконалість його складових та невиконання основних принципів їх формування.

На нашу думку, модель раціонального організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» повинна формуватися на принципах: децентралізації, компактності, інтенсивності,

скорочення проміжних ланок, взаємодії саморегуляції з державним регулюванням, гнучкості, відкритості, адекватності соціально-економічній ситуації.

Цільовою функцією даного структурного утворення є отримання прибутку через випуск і реалізацію конкурентоспроможної продукції, забезпечення високого рівня рентабельності й ліквідності за допомогою управлінських методів (прийняття рішень та їх реалізація, в т. ч. контроль за їх виконанням і оцінка одержаних результатів) [77, с.610].

Схематично організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» можна подати таким чином (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» (розроблено автором)

При формуванні даного механізму можна виділити ряд важелів впливу. Перш за все, це організаційно-економічні елементи ТОВ «ВІВАД 09», які включають адміністративні та ринкові інструменти (державне, регіональне,

інституціональне регулювання та саморегулювання).

Економічні важелі впливу ТОВ «ВІВАД 09» включають: інноваційно-інвестиційні заходи, фінансово-кредитний механізм регулювання, страхування та оподаткування, ціноутворення, мотиваційні механізми, засоби стимулювання на шляху підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Інноваційно-інвестиційні заходи ТОВ «ВІВАД 09» мають включати в себе нормативноправову базу забезпечення захисту інтересів інвесторів, гарантування державою недоторканості їх власності, сприяння інноваційним методам ведення підприємницької діяльності.

Фінансово-кредитні інструменти ТОВ «ВІВАД 09» повинні бути представлені розгалуженою системою фінансових установ і відпрацьованим механізмом надання і повернення кредитів.

Оподаткування в забезпеченні прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» відіграє визначальну роль. Система оподаткування в Україні регулюється Податковим кодексом, що вступив в силу з 01.01.2011 р. і за увесь термін свого існування вже отримав багато змін та доповнень, що свідчить про недосконалість його норм і положень.

Система страхування в Україні представлена, в основному, страхуванням майна, довгостроковим страхуванням життя, страхуванням відповідальності. Недостатньо розвинені сьогодні медичне страхування і страхування ризиків підприємницької діяльності.

Ціноутворення в умовах ринкової економіки вільне, тобто визначається співвідношенням попиту і пропозиції. Але в Україні більше десяти різних відомств, що наділені повноваженнями щодо регулювання цін і тарифів на окремі види продукції (як правило, це стратегічні та соціально значимі товари) [61, с.80].

Мотиваційні механізми мають бути забезпечені державою, наприклад пільгове оподаткування (пільгове, а не вибіркове) або доступ до ресурсів на пільгових умовах.

Засоби стимулювання підвищення конкурентоспроможності мають

забезпечуватися заохоченням до застосування енерго- та ресурсозберігаючих технологій, оновленням основних фондів підприємства ТОВ «ВІВАД 09».

До організаційних важелів впливу на зростання прибутковості, як головного фінансового результату діяльності підприємства ТОВ «ВІВАД 09» відносяться:

- організація управлінської діяльності;
- система планування;
- маркетингова діяльність;
- зовнішньоекономічні зв'язки;
- застосування механізмів лізингу та оренди.

Вони охоплюють структуру управління та розподіл функцій в сфері державного регулювання підприємництва і діяльності підприємств; інститути, інституції і діяльність держави, організаційні структури, які впливають на розвиток підприємництва, система дозвільних та контролюючих органів та ін.

Не менш важливе значення мають функціональні та забезпечувальні елементи ТОВ «ВІВАД 09», які складаються з фінансового забезпечення (за рахунок власного, позичкового капіталу й залучених засобів) та із забезпечувальних систем (правової, кадрової, нормативно-регулюючої, інформаційної (інформаційне забезпечення: системи зв'язку; фінансові, економічні, правові консультаційні послуги; консультування) та дорадчих служб) [67].

Отже, суть організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» полягає в створенні державою умов для ефективної діяльності підприємств, які полягають, нехай не у сприянні розвитку підприємництва в цілому, а хоча б в обмеженому втручанні контролюючих органів в діяльність підприємств. А вони для підвищення прибутковості повинні збільшувати прибуток. Це можна зробити наступними методами [15; 56]:

- здійснювати заходи щодо підвищення продуктивності праці працівників;
- нарощувати обсяги виробництва та реалізації продукції;
- зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) продукції, тобто

знижувати її собівартість;

- з максимальною віддачею використовувати потенціал, що є в розпорядженні підприємства, в тому числі і фінансові ресурси;

- кваліфіковано здійснювати цінову політику, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;

- грамотно будувати договірні відносини з постачальниками, посередниками, покупцями;

- вміти розміщувати (вкладати) одержаний раніше прибуток з точки зору досягнення оптимального ефекту.

Останні три напрями чималою мірою залежать від сумлінності, кваліфікації економістів, бухгалтерів, фінансистів. При укладанні угод з покупцями важливо домовитись про ціни на товари, роботи, послуги, та строки їх перегляду у зв'язку з інфляційними процесами, змінами на ринку.

При визначенні показників прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» важливо враховувати фактор інфляції, оскільки він створює несприятливі умови для інвестиційної діяльності. Вірогідність прийняття помилкових інвестиційних рішень в цей час – зростає. Це відбувається через викривлення звітної бухгалтерської інформації підприємства ТОВ «ВІВАД 09», яку використовують для проведення фінансового аналізу, в тому числі і аналізу показників рентабельності і отримують помилкові результати та далеку від реальної картину фінансового стану підприємства [80, с.315].

Щоб уникнути впливу інфляції на розрахунок фінансових коефіцієнтів прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» необхідно виконати:

- коригування бухгалтерської звітності за поточним рівнем цін;
- розрахунок реальних фінансових коефіцієнтів проводити на основі скоригованої за рівнем інфляції бухгалтерської звітності;

- порівняння фінансових коефіцієнтів, розрахованих до і після коригування.

Отже, в якості організаційно-економічного механізму слід розглядати комплексну систему, що складається з системи забезпечення, функціональної

та цільової системи, які містять певну сукупність організаційних і економічних важелів, які впливають на економічні і організаційні параметри прибутковості з метою забезпечення ефективності управління і отримання конкурентних переваг ТОВ «ВІВАД 09».

Таким чином, організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» – це система елементів організації, пошуку та мобілізації доходів та відповідних їм економічних інструментів, поєднання яких дозволяє досягти єдиної мети – надходження необхідних фінансових ресурсів для здійснення розширеного виробництва. З огляду на це, організаційно-економічний механізм функціонування підприємства ТОВ «ВІВАД 09» в ринкових умовах слід сформулювати як комплекс організаційних заходів (правових, виробничих та соціальних) і заходів економічного характеру зовнішньої і внутрішньої дії, які в процесі взаємодії і взаємозв'язку здійснюють активний вплив на економічний інтерес суб'єктів господарської діяльності з метою підвищення ефективності і забезпечення сталого розвитку виробництва [20, с.52].

Важливе значення для забезпечення умов постійного зростання прибутку та рентабельності має якість їх планування на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09». Цей процес, включає в себе глибокий економічний аналіз виробничих і фінансових показників періоду, що передував плановому періоду, досягнення максимальної узгодженості з кількісними та якісними показниками плану випуску продукції, її реалізації, собівартості, врахування наявних резервів збільшення випуску продукції, зниження витрат на виробництво, особливо непродуктивних. Проведене дослідження умов формування сучасного організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» не є вичерпним і потребує подальшого розгляду. Отримані результати можуть бути теоретичним підґрунтям для подальшої розробки методики оцінювання організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості підприємства з метою досягнення ефективності його діяльності і стійкого розвитку.

3.2. Обґрунтування інвестиційного проекту виробництва нової продукції, як напряму покращення фінансових результатів підприємства

Деревообробна галузь країни має стратегічне значення для національної економіки. Підприємства деревообробної промисловості виробляють близько 2,4 % загального обсягу промислової продукції та товарів народного споживання, на яких зайнято близько 4,5 % кількості промислово-виробничого персоналу [27, с.135]. Враховуючи інвестиційну привабливість регіону де розташоване ТОВ «ВІВАД 09» та інвестиційну привабливість самої галузі, пропонуємо підприємству розробити власну конкретну стратегію розвитку, яка би забезпечувала стабільний розвиток шляхом підвищення ефективності управління виробничою діяльністю, багатоцільового використання деревинних ресурсів та корисних властивостей деревини.

На основі вище вказаного нами розроблений конкретний план стратегічного розвитку та покращення фінансових результатів підприємства ТОВ «ВІВАД 09», а саме впровадження нової лінії з виробництва євробрусів.

Організація даного виробництва передбачає також створення нових робочих місць і збільшення середньої заробітної плати працівників. З кожним роком планується нарощення обсягів виробництва і зростання прибутків від реалізації.

Ідея цього проекту полягає у більш повному використанні деревини. Особливістю технологічного процесу є застосування сучасних технологій на базі високопродуктивного обладнання, що забезпечить високі споживчі якості продукції, її конкурентоспроможність на зовнішньому та внутрішньому ринку.

Компактність виробництва, повне використання деревини та її відходів, новий сучасний вид продукції, що випускається, застосування ефективних методів організації виробництва визначають оригінальність проекту.

Ціль проекту полягає в повному використанні деревини різних порід на базі сучасного деревообробного устаткування із застосуванням новітніх енергозберігаючих технологій, які забезпечують високі споживчі якості

продукції та її конкурентоспроможності на ринку. Перспективи розвитку підприємства полягають у більш повному і раціональному використанні деревини на основі впровадження сучасних деревообробних технологій та забезпечення будівництва сучасними і якісними будівельними матеріалами.

Виготовлення євробруса є порівняно новим видом виробництва на регіональному ринку. Проте цей вид продукції добре зарекомендував себе і користується високим попитом у сучасному будівництві – для виробництва євро-вікон. Популярність цього виду продукції обумовлена високими технічними та економічними характеристиками та показниками якості.

Мета, характер та основні техніко-економічні показники інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Інформація про інвестиційний проект ТОВ «ВІВАД 09»

Параметр	Характеристика
Назва проекту	Впровадження нової лінії по виробництву євробрусів
Представник проекту	ТОВ «ВІВАД 09»
Мета інвестиційного проекту	1. Підвищення ринкової частки на регіональному ринку. 2. Збільшення фінансових результатів господарської діяльності.
Опис інвестиційного проекту	Організація виробничого процесу потребує залучення інвестиційних ресурсів в сумі 300,00 тис.грн. Ці кошти будуть використані для придбання обладнання та запуску виробництва продукції
Характер проекту	Створення нового виробництва
Місце реалізації проекту	Смт. Романів
Дата початку реалізації проекту	Перший квартал 2024 року
Продукція	Євробруси

Продукція (євробрус), що планується до випуску, буде виготовлятися за сучасною технологією і буде мати високі показники якості, які дозволять їй конкурувати з аналогами на інших ринках.

Можна виділити такі характерні риси проекту:

- продуктивна – випуск нового виду продукції; покращення якості продукції, яку передбачається випускати; збільшення обсягу виробництва продукції;
- соціальна – покращення умов праці, покращення умов побуту населення,

покращення стану навколишнього середовища;

- технологічна – економія енергоресурсів, економія сировини та матеріалів, зменшення зносу обладнання, збільшення продуктивності праці.

Соціальне значення даного проекту полягає у створенні додаткових робочих місць, освоєнні сучасних технологій, випуску продукції високої якості з місцевої сировини.

Обґрунтуємо інвестиційний план ТОВ «ВІВАД 09». У зазначеному проекті передбачається, що для організації виробництва підприємство візьме кредит в банку в розмірі 300 тис.грн. Повернення залучених коштів відбуватиметься за рахунок чистого прибутку.

На основі звіту про фінансові результати, можна стверджувати про те, що щомісяця чистий прибуток складатиме 19,9 тис.грн. Сплата відсотків відбуватиметься щомісяця у 30 числах. Розмір повернення кредиту представлено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Календарний план повернення кредиту ТОВ «ВІВАД 09»

Дата	№ платежу	Кількість днів	Платіж	Капітал, грн.	Відсотки, грн.	Сальдо, грн.
30.01.2020	1	30	28078,31	22578,31	5500,00	277421,69
30.02.2020	2	30	28078,31	22992,25	5086,06	254421,69
30.03.2020	3	30	28078,31	23413,77	4664,54	231015,66
29.04.2020	4	30	28078,31	23843,03	4235,29	207172,64
29.05.2020	5	30	28,078,31	24280,15	3798,16	182892,49
30.06.2020	6	30	28078,31	24725,28	3353,03	158167,20
30.07.2020	7	30	28078,31	25178,58	2899,73	132988,62
29.08.2020	8	30	28078,31	25640,19	2438,12	107348,43
30.09.2020	9	30	28078,31	26110,26	1968,05	81238,17
29.10.2020	10	30	28078,31	26588,95	1489,37	54649,22
30.11.2020	11	30	28078,31	27076,41	1001,90	27572,81
31.12.2020	12	30	28078,31	27572,81	505,50	0,00
Всього	13	30	336939,77	300000,00	36939,77	-

Таким чином, залучені інвестиційні ресурси підприємство ТОВ «ВІВАД 09» поверне за 1 рік.

Опис продукції проведемо нижче. Столярних виробництв в Україні багато. Так, (за оцінками досвідчених практиків) «столярує» біля тисячі компаній. На

вітчизняному ринку виробів з деревини євробрус (клеєний брус) є відносно новою продукцією. Євробрус – брус, клеєний з невеликих дощечок, на його торцях нарізаний так званий мікрошип для кращого прилягання один до одного.

Головна перевага клеєного бруса – незмінність геометрії: він майже не коробиться і не тріскається від вологості або температурних перепадів. Він набагато кращий від звичайного масивного дерева. Зазначений продукт є основою для виробництва євро-вікон, що користуються високим попитом у сучасному будівництві.

Планується, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» буде випускати євробрус розміром $70 \times 54 \times 1600$ мм та вологістю 8 %. Ці показники, а також невисока собівартість виробництва, наявність сировини та матеріалів, якість деревини обумовлюють її конкурентоспроможність на ринку.

Виробничий процес виготовлення євробруса передбачає виконання таких технологічних операцій:

- розпилення лісу на пилорамі
- укладка напівфабрикатних заготівок на вагонетки;
- сушіння напівфабрикатних заготівок в сушкамері до вологості 8 %;
- подача напівфабрикатних заготівок на багатопильний станок та розпилювання їх на рейки;
- калібрування рейок на чотирьохсторонньому станку
- виторцьовування дефектних місць, подача рейок на лінію зрошування;
- закладка євробруса у вайму для склеювання;
- чистова обробка євробруса на чотирьохбічному верстаті;
- укладання та упакування.

Таким чином, з вище перерахованого ми бачимо, що процес виробництва даного виду продукції (євробруса) є досить складним, але за допомогою залучення висококваліфікованого персоналу та використання сучасного ефективного обладнання, існує можливість організувати технологічний процес та досягти запланованого рівня виробництва.

Необхідне обладнання та інструмент для реалізації інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09» подано у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Устаткування, оснащення та інструменти для реалізації інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09»

Найменування, характеристика	Загальна кількість			
	Наявність	Додаткова потреба	Вартість, грн	Постачальник, умови
Багатопильний станок RT-45	1	-	48652,00	-
Пилорама стрічкова	1	-	18500,00	-
Козловий кран	1	-	9330,00	-
Сушильна камера (60 кубів)	2	-	93285,00	-
Торцювочний верстат С МА-10	-	2	21000,00	АТ „Транс” (Чехія)
Лінія зрошування заготовок по довжині LSP	-	1	106400,77	
Чотирьохсторонній стругальнофрезерний станок	1	1	122400,00	
Вайма пневматична	-	2	32400,00	
Горизонтальний стрічково-пильний станок LPG-2H	-	1	27321,00	
Пиловідсмоктувач одномісний РО-1	-	5	6900,00	
Пиловідсмоктувач (Чехія) тримісний РО-3	-	2	13500,00	-
Всього	-	-	499688,77	

На сьогоднішній день в Україні не існує належного устаткування, тому передбачається, що технологічний процес з виробництва в ТОВ «ВІВАД 09» буде організований на основі прогресивної технології фірми „Транс” (Литва), яка є екологічно чистою і не має аналогів на регіональному ринку. Фірма „Транс” характеризується як надійний партнер та постачальник високоякісного обладнання для обробки деревини. На ринку України вона працює вже понад 10 років. Вартість робіт із монтажу всього необхідного для організації роботи підприємства обладнання становить 49,97 тис. грн.

Інформація щодо комплектуючих та матеріалів подана в табл. 3.4.

Поставка комплектуючих для виробництва євробрусу буде здійснюватись вітчизняними постачальниками. Гарантія стабільності поставок 100 %. Принцип наступних поставок «під замовлення». Даний спосіб поставок в цій сфері є найбільш прогресивним і екологічним.

Найменування	Ціна, грн.	Кількість на квартал	Сума на квартал, грн.	Постачальник
Пиловник	-	5580	-	Власний
Стрічкові пили	90	50	450	Українсько-іспанське підприємство „Кадет”
Камінці заточні для пил і ножів	8	20	160	
Фрези	3100	3	9300	
Ножі рейсмусні	65	25	1625	
Дискові пили	130	15	1950	
Клей	11	7345	80795	

Тривалість виробничого процесу виробництва ТОВ «ВІВАД 09» розрахована за допомогою циклограми (табл. 3.5).

Таблица 3.5

[illegible]

Проведемо розрахунок чисельності працівників та фонду оплати праці ТОВ «ВІВАД 09».

Дійсний річний фонд робочого часу робітника становить:

$$\text{Фд.р.} = (365 - 105 - 9 - 24) \times 8 - 8 \times 1 = 1808,0 \text{ год.}$$

За допомогою табл. 3.6 зробимо оцінку про кількість працівників та їх професійно-кваліфікаційний склад для даного проекту.

Таблиця 3.6

Загальна кількість та професійно-кваліфікаційний склад робітників
для реалізації інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09»

Професія	Кількість, чол.	В тому числі за розрядами					
		I	II	III	IV	V	VI
Слюсар обладнання	3	-	1	1	1	-	-
Столяр-станочник	11	-	7	3	1	-	-
Водій-автовантажник	1	-	-	1	-	-	-
Різноробочі	7	-	3	3	1	-	-
Всього	23	-	11	9	3	-	-

З табл. 3.6 видно, що для впровадження проекту підприємству ТОВ «ВІВАД 09» потрібно 23 робітники другого, третього, четвертого розрядів.

Зробивши оцінку кількості робітників перейдемо до штатного розпису керівників та спеціалістів механічного цеху ТОВ «ВІВАД 09», який подамо у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Штатний розпис керівників та спеціалістів
механічного цеху ТОВ «ВІВАД 09»

Посада	Кількість, чол.
Начальник цеху	1
Заступник начальника цеху	1
Майстер	1
Всього	3

З табл. 3.7 можна зробити висновок, що для проекту потрібно одного начальника цеху, одного заступника і одного майстра.

Для визначення прямого фонду зарплати робітників застосовуємо годинні

тарифні ставки за умови, що робітник працюватимуть на 0,25 ставки. Матеріали розрахунку щодо реалізації інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09» подаємо в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок середньої годинної тарифної ставки
допоміжних робітників ТОВ «ВІВАД 09»

Розряди	Тарифний коефіцієнт	Годинна тарифна ставка (0,25 ставки), грн	Кількість основних робітників, чол	$\sum P_i \times \lambda_i$ год	Середня годинна тарифна ставка (0,25, ставки), грн.
I	1	3,0	-	-	-
II	1,1	3,2	11	35,2	-
III	1,35	3,6	9	32,4	-
IV	1,5	4,0	3	12,0	-
V	1,7	4,4	-	-	-
VI	2	4,8	-	-	-
Разом	-	23,0	23	79,6	3,5

Розрахуємо прямий фонд заробітної плати робітників:

$$\Phi_{\text{пр.}} = 3,5 \times 23 \times 1808,00 = 145544 \text{ грн.}$$

Розмір премій за преміальною системою:

$$\text{Дпр.} = 0,2 \times \Phi_{\text{пр.}} = 0,2 \times 145544 = 29108,8 \text{ грн.}$$

Денний фонд заробітної плати робітників становить:

$$\Phi_{\text{дн.}} = 145544 + 29108,8 = 174652,8 \text{ грн.}$$

Середньоденна зарплата одного допоміжного робітника (за умови праці на 0,25 ставки) становить:

$$\text{Зден.} = (\Phi_{\text{дн.}} \times 8) / (P / \Phi_{\text{д.р.}}) = (174652,8 \times 8) / (23 / 1808,0) = 109,0 \text{ грн.}$$

Оплата чергових відпусток розраховується:

$$\text{Дч.від.} = \text{Зден.} \times 24 \times P = 109,0 \times 24 \times 23 = 60168 \text{ грн.}$$

$$\Phi_{\text{річ.}} = 174652,8 + 60168 = 234820,8 \text{ грн.}$$

Середньомісячна зарплата одного робітника (за умови праці на 0,25 ставки) становитиме:

$$\text{Зсер.} = \Phi_{\text{річ.}} / P \times 12 = 234820,8 / 23 \times 12 = 8500 \text{ грн.}$$

Оплата праці керівників, спеціалістів ТОВ «ВІВАД 09» здійснюватиметься за допомогою схем посадових окладів, що відповідно до кваліфікації

працівників з врахуванням основних факторів, які визначають диференціацію зарплати, регламентують розмір оплати їх праці (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Штатний розпис керівників та спеціалістів
для реалізації інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09»

Посада	Кількість, чол.	Посадовий оклад (0,25 ставки), грн.
Начальник цеху	1	14000
Заступник начальника цеху	1	12000
Майстер	1	10000
Всього	3	36000

Річний фонд зарплати керівників та спеціалістів визначається таким чином:

$$\Phi p = \sum O_{k.mic} \times 12 = 3600 \times 12 = 43200 \text{ грн.}$$

де Φp - річний фонд зарплати спеціалістів, керівників; $\sum O_{k.mic}$ - сума окладів спеціалістів (розраховується окремо по кожній категорії та посаді), грн.; P - кількість спеціалістів, зайнятих у виробництві, чол.

Спочатку планується, що 30 % продукції реалізовуватиметься на місцевому ринку, а 70 % за кордон. Це є позитивним фактором, оскільки підприємство зможе зосередити свою увагу на виробництві продукції та забезпеченні її високої якості. Обсяги реалізації євробрусів подамо в табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Плановий обсяг продажів євробрусів ТОВ «ВІВАД 09»

Найменування продукції	Фізичний обсяг реалізації, од.	Ціна продажу, грн.	Виручка від реалізації з ПДВ, грн.	Обсяг ПДВ, грн.	Чистий обсяг продажу, грн.
Євробруси	800 м3	2000	1600000	266666,7	1333333

Отже, з табл. 3.10 можна зробити висновок, що чистий обсяг продажу євробрусів становитиме 1333333 грн.

Ринок збуту має специфічні особливості, зокрема, можливість споживання виготовленої продукції спеціалізованими споживачами (будівельні

підприємства, що займаються виготовленням євро-вікон). Результати досліджень показали, що на регіональному ринку виробів з деревини виготовленням євробруса ніхто не займається. Ціна за 1 м³ євробруса складає 2000 грн.

На сьогоднішні регіональний ринок виробів з деревини (євробруса) є ненасиченим, тому ТОВ «ВІВАД 09» має резерви нарощення обсягів виробництва та заповнення існуючих ніш ринку, що дозволить зменшити термін окупності інвестованих коштів та досягти високого рівня рентабельності підприємства.

У табл. 3.11 зробимо розрахунок ціни одиниці нової продукції ТОВ «ВІВАД 09».

Таблиця 3.11

Розрахунок ціни одиниці нової продукції ТОВ «ВІВАД 09»

Назва статей	Сума витрат, грн.
Матеріали та комплектуючі	324,9
Заробітна плата	293,0
Нарахування на заробітну плату	62,6
Витрати на експлуатацію та утримання обладнання	114,5
Загальновиробничі витрати	114,15
Амортизаційні відрахування	111,4
Інші виробничі витрати	57,0
Всього виробнича собівартість	1077,55
Адміністративні витрати	15,36
Витрати на збут	132,8
Прибуток	255,75
Податок на додану вартість	51,15
Відпускна ціна	2000,00

Виходячи з табл. 3.11 зробимо калькуляцію виробництва євробрусів на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09». Результати подамо в табл. 3.12.

Таблиця 3.12

Калькуляція виробництва євробрусів ТОВ «ВІВАД 09»

Назва статей	Сума витрат, тис.грн.
Матеріали та комплектуючі	259,9
Заробітна плата робітників	234,8
Витрати на утримання обладнання	91,6
Амортизаційні відрахування	89,1
Відрахування на соціальні заходи	13,1

Продовження таблиці 3.12

Загальновиробничі витрати	91,3
Затрати на енергію, воду	17,2
Інші виробничі витрати	45,6
Всього виробнича собівартість	913,7

Отже, з табл. 3.12 видно, що виробнича собівартість євробрусів становитиме 913,7 тис.грн.

Фінансово-економічні показники реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» представлено у табл. 3.13.

Таблиця 3.13

Фінансово-економічні показники реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09»

Показник	Значення
Розрахунковий обсяг інвестицій, тис.грн.	300,00
Рентабельність, %	60,00
Чистий річний прибуток, тис.грн.	552,30
Термін окупності, років	1,04

Проектні фінансові результати підприємства ТОВ «ВІВАД 09» при впровадженні нового виду продукції – євробрусів подано в табл. 3.14.

Виручка = $800 \times 2000 = 1600$ тис.грн.

ПДВ = 266,7 тис.грн.

Чистий дохід = $1600 - 266,7 = 1333,3$ тис.грн.

Валовий прибуток = $1600 - 596,9 - 266,7 = 736,4$ тис.грн.

Чистий прибуток = $736,4 - 184,1 = 552,3$ тис.грн.

Звіт про фінансові результати від реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» представлено у табл. 3.14.

Таблиця 3.14

Звіт про фінансові результати від реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09», тис.грн.

Показник	Проектне значення
Виручка від реалізації продукції	1600,0
в тому числі ПДВ	266,7
Чистий дохід від реалізації продукції	1333,3

Продовження таблиці 3.14

Затрати на виробництво реалізованої продукції, всього: в тому числі:	596,9
матеріальні витрати	259,9
витрати на оплату праці	234,8
відрахування на соціальні заходи	13,1
амортизація основних засобів	89,1
Валовий прибуток	736,4
Обов'язкові платежі та відрахування з прибутку	184,1
Чистий прибуток	552,3

Складений прогноз базується на тому, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» може отримати прибуток від збільшення обсягів продаж за рахунок діяльності служби маркетингу, яка забезпечить покращення іміджу підприємства і тим самим збільшить кількість клієнтів. На основі наведених у бізнес-плані даних можна стверджувати, що реалізація проекту щодо виробництва євробруса буде ефективною, оскільки за рахунок отриманих прибутків можливе покриття затрат на виробництво та повернення кредитних ресурсів за досить короткий термін часу, а саме за рік.

3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів

При розробці інвестиційного проекту ТОВ «ВІВАД 09» по виготовленню євробрусів проаналізуємо можливості виникнення критичних ситуацій, що можуть негативно вплинути на роботу підприємства – так звані невдачі або непередбачені витрати (підприємницький ризик): ринковий ризик; ризик втрати майна; ризик капітальних вкладів (інфляція); ризик невиконаних зобов'язань; політичний ризик; ризик конкурентної боротьби; організаційний ризик; маркетинговий ризик.

Таким чином, проаналізувавши вище перераховані можливі ризики, було розроблено компенсаційні дії, які повинні зменшити вплив конкретного виду ризику або навіть зовсім усунути його.

В цьому розділі не розглядаються заходи щодо компенсації ризику капітальних вкладень (інфляції) і політичного ризику. Дані ризики є пов'язані

між собою і не залежать від керівництва підприємства. Оскільки в даних випадках воно не здатен впливати на зміну зовнішнього середовища, а лише за рахунок своєї майстерності передбачити ці зміни і пристосуватись до них.

Ризик втрати майна (пожежі, крадіжки) – підприємство оснащене протипожежним обладнанням, і засобами охорони майна.

Організаційний ризик, або ризик втрати часу – підприємство під час укладення угоди з постачальником обладнання повинно ставити вимогу здачі обладнання «під ключ». Також розробити графік технічного обслуговування обладнання, що дозволить уникнути аварійних поломок та незапланованих простоїв виробництва.

Ризик невиконання зобов'язань усувається за допомогою високої якості продукції та стабільності роботи обладнання, що дозволяє виконувати свої зобов'язання перед клієнтами по термінах постачання продукції.

Ринковий ризик зменшується за рахунок постійного покращення якості та асортименту продукції, що забезпечує зростання ринків збуту за рахунок усунення конкурентів.

Маркетинговий ризик – проведення якісних маркетингових досліджень щодо обсягу продукції і ціни на нею, можливостей потенційних споживачів, формування власної дилерської сітки, вивчення ринків збуту на які підприємство планує виходити.

Матриця ризику (SWOT-аналіз) реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» представлено у табл. 3.15.

Такий аналіз ризиків приводить до висновку щодо необхідності придбання страхового полісу від наслідків стихійного лиха. Інші ризики компенсуються запропонованими заходами.

Оцінку ефективності проекту проведемо за допомогою методу оцінки ефективності інвестицій при допомозі визначення розмірів грошових потоків, які складаються із суми чистого прибутку та амортизаційних відрахувань за час експлуатації. При цьому сума грошових потоків й сума капітальних вкладень повинні бути приведені до теперішньої вартості.

Таблиця 3.15

Матриця ризиків (SWOT-аналіз) реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09»

Сильні сторони: 1. Існують виробничі площі. 2. Існує забезпечення необхідними ресурсами. 3. Застосування нових методів просування продукції. 4. Виникнення нових робочих місць. 5. Розширення асортименту. 6. Застосування спеціального обладнання. 7. Якість продукції.	Слабкі сторони: 1. Неплатоспроможність населення. 2. Обмеженість джерел фінансування.
Можливості: 1. Збільшення обсягів збуту. 2. Розширення ринків збуту.	Загрози: 1. Економічна нестабільність. 2. Нестабільність законодавчої бази. 3. Збут.

До системи показників, які використовуються для визначення ефективності інвестицій, належить сума чистого приведенного доходу, індекс дохідності, період окупності, внутрішня норма дохідності.

Розрахункові дані для обчислення показника чистого приведенного доходу реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» представлено у табл. 3.16.

Таблиця 3.16

Розрахункові дані для обчислення показника чистого приведенного доходу реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09»

Показник	Значення
1. Потреба в інвестиціях, грн.	300000,00
2. Період експлуатації проекту, років	5,00
3. Сума чистого грошового потоку всього, грн., в тому числі:	2327504,79
2024 рік	374918,19
2025 рік	394250,61
2026 рік	486076,07
2027 рік	510599,96
2028 рік	561659,96

Розрахунок поточної вартості чистого приведенного доходу в реалізації інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09» представлено у табл. 3.17.

Таблиця 3.17

Розрахунок поточної вартості чистого приведеного доходу від реалізації
інвестиційного проекту на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09»

Роки	Показник		
	Майбутня вартість, грн.	Коефіцієнт дисконтування при ставці дисконту, 17 %	Поточна вартість проекту, грн.
2024 рік	374918,19	0,855	320442,90
2025 рік	394250,61	0,731	288005,42
2026 рік	486076,07	0,624	303491,58
2027 рік	510599,96	0,534	272481,69
2028 рік	561659,96	0,456	256179,37
Всього	2327504,79	-	1440600,96

Отже, ЧПД = 2327504,79 – 300000,00 = 2027504,79 грн.

Чистий приведений дохід є додатнім числом, яке значно перевищує інвестиції, тому проект є ефективним.

Індекс дохідності; ІД = 2327504,79 / 300000,00 = 7,76.

Індекс дохідності значно перевищує 1 тому проект є вигідним.

Період окупності:

По = 300000,00 / 288120,19 = 1,04 року.

Термін окупності є невеликим.

Коефіцієнт рентабельності:

PI = 552300,00 / 300000,00 = 1,84.

Внутрішня норма прибутковості:

$$\text{ВНП} = \sqrt[5]{\frac{552300}{300000}} - 1 = 5,78$$

Даний показник визначає розмір дисконтної ставки, при якому теперішня вартість грошового потоку за певний період буде приведена до суми інвестованих засобів. Оскільки показник ВНП проекту значно перевищує норму дисконту, то інвестиції в проект виправдані.

Таким чином, розраховані показники ефективності інвестиційного проекту свідчать про те, що реалізація даного бізнес-плану є прибутковою і ефективною на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09».

Висновки до розділу 3

За результатами проведеного дослідження напрямів удосконалення управління фінансовими результатами підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що забезпечення прибутковості підприємства – основна мета системи управління фінансовими результатами будь-якого комерційного підприємства. Сутність прибутковості визначається економічним станом підприємства і його позиціонуванням на ринку. Основою забезпечення прибутковості є якісний розвиток підприємства, який має свої оціночні параметри, серед них ключовим є прибуток, точніше показник якості прибутку підприємства.

2. Обґрунтовано, що організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» – це система елементів організації, пошуку та мобілізації доходів та відповідних їм економічних інструментів, поєднання яких дозволяє досягти єдиної мети – надходження необхідних фінансових ресурсів для здійснення розширеного виробництва. Організаційно-економічний механізм функціонування підприємства ТОВ «ВІВАД 09» в ринкових умовах слід сформулювати як комплекс організаційних заходів (правових, виробничих та соціальних) і заходів економічного характеру зовнішньої і внутрішньої дії, які в процесі взаємодії і взаємозв'язку здійснюють активний вплив на економічний інтерес суб'єктів господарської діяльності з метою підвищення ефективності і забезпечення сталого розвитку виробництва.

3. Встановлено, що деревообробна галузь країни має стратегічне значення для національної економіки. Підприємства деревообробної промисловості виробляють близько 2,4 % загального обсягу промислової продукції та товарів народного споживання, на яких зайнято близько 4,5 % кількості промислово-виробничого персоналу. Враховуючи інвестиційну привабливість регіону де розташоване ТОВ «ВІВАД 09» та інвестиційну привабливість самої галузі, запропоновано підприємству розробити власну конкретну стратегію розвитку,

яка би забезпечувала стабільний розвиток шляхом підвищення ефективності управління виробничою діяльністю, багатоцільового використання деревинних ресурсів та корисних властивостей деревини.

4. Узагальнено, що виготовлення євробруса є порівняно новим видом виробництва на регіональному ринку. Проте цей вид продукції добре зарекомендував себе і користується високим попитом у сучасному будівництві – для виробництва євро-вікон. Популярність цього виду продукції обумовлена високими технічними та економічними характеристиками та показниками якості.

5. Обґрунтовано, що ціль проекту полягає в повному використанні деревини різних порідів на базі сучасного деревообробного устаткування із застосуванням новітніх енергозберігаючих технологій, які забезпечують високі споживчі якості продукції та її конкурентоспроможності на ринку. Перспективи розвитку підприємства полягають у більш повному і раціональному використанні деревини на основі впровадження сучасних деревообробних технологій та забезпечення будівництва сучасними і якісними будівельними матеріалами.

6. Встановлено, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» може отримати прибуток від збільшення обсягів продаж за рахунок діяльності служби маркетингу, яка забезпечить покращення іміджу підприємства і тим самим збільшить кількість клієнтів. На основі наведених у бізнес-плані даних можна стверджувати, що реалізація проекту щодо виробництва євробруса буде ефективною, оскільки за рахунок отриманих прибутків можливе покриття затрат на виробництво та повернення кредитних ресурсів за досить короткий термін часу, а саме за рік. Розраховані показники ефективності інвестиційного проекту свідчать про те, що реалізація даного бізнес-плану є прибутковою і ефективною на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження системи управління фінансовими результатами підприємства деревообробної промисловості можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що фінансовий результат підприємства є основним узагальнюючим індикатором ефективності господарської діяльності. У наукових колах сьогодні не сформовано єдиного остаточного підходу до трактування фінансового результату діяльності підприємства та його вимірників. Здійснений у дослідженні аналіз дає підстави стверджувати, що в короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. Але в довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання.

2. Обґрунтовано, що економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислового підприємства - це динамічна, комплексна організаційно-управлінська підсистема, яка передбачає реалізацію спеціальних процедур (організації, інформаційного забезпечення, управління, контролю), спрямованих на забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу економічного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі його господарської діяльності, що призводить до збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання та відповідає основній меті, цілям і завданням загальної системи управління промисловим підприємством.

3. Узагальнено, що практичне впровадження розробки ЕМУФР в господарський процес промислових підприємств, в повній мірі сприяє досягненню головної мети та вирішенню ключових завдань управління фінансовими результатами, що є об'єктивною необхідною умовою забезпечення сталого зростання прибутковості, оптимальної мобілізації та

реалізації потенціалу економічного розвитку підприємств впродовж довгострокового періоду їх господарської діяльності.

4. Встановлено, що компанія ТОВ «ВІВАД 09» – потужне деревопереробне підприємство, яке знаходиться в смт. Романів (Житомирська область). Основною метою господарської діяльності ТОВ «ВІВАД 09» є виробництво та реалізація виробів з деревини широкого асортименту та найкращої якості. ТОВ «ВІВАД 09» самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на продукцію, що ним виробляється, роботи, послуги, а також з необхідності забезпечити виробничий та соціальний розвиток підприємства, підвищення доходів.

5. Аналіз показав, що ТОВ «ВІВАД 09» характеризувалося дещо нестабільним значенням фінансової стійкості. Значення показника загальної ліквідності було протягом аналізованого періоду від 0,76 до 0,83 пунктів, що становило надзвичайно низький рівень платоспроможності компанії. Також, чистий оборотний капітал ТОВ «ВІВАД 09» мав негативне значення протягом досліджуваного періоду та у 2022 р. складав (-9708) тис.грн. Доводиться констатувати, що ТОВ «ВІВАД 09» є надзвичайно залежним від зовнішніх джерел фінансуванн своєї виробничої діяльності, тому-що значення коефіцієнту автономії було на рівні 0,10 пунктів. ТОВ «ВІВАД 09» здійснювало власну виробничо-господарську діяльність ефективно, проте усі ключові показники рентабельності господарської діяльності, власного капіталу та продукції отримали негативну тенденцію до зменшення кількісних значень у 2022 р.

6. Обґрунтовано, що ключовою метою управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» є підвищення економічних вигод власників нині та на перспективу. Система управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає також сукупність функцій і методів керування ними. Набір функцій системи управління фінансовими результатами ТОВ «ВІВАД 09» включає: фінансовий аналіз, фінансове прогнозування, планування фінансових ресурсів, оперативне регулювання фінансів, контроль за їх станом

та облік фінансових ресурсів.

7. Обґрунтовано, що організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства ТОВ «ВІВАД 09» – це система елементів організації, пошуку та мобілізації доходів та відповідних їм економічних інструментів, поєднання яких дозволяє досягти єдиної мети – надходження необхідних фінансових ресурсів для здійснення розширеного виробництва. Організаційно-економічний механізм функціонування підприємства ТОВ «ВІВАД 09» в ринкових умовах слід сформулювати як комплекс організаційних заходів (правових, виробничих та соціальних) і заходів економічного характеру зовнішньої і внутрішньої дії, які в процесі взаємодії і взаємозв'язку здійснюють активний вплив на економічний інтерес суб'єктів господарської діяльності з метою підвищення ефективності і забезпечення сталого розвитку виробництва.

8. Встановлено, що ціль проекту полягає в повному використанні деревини різних порідів на базі сучасного деревообробного устаткування із застосуванням новітніх енергозберігаючих технологій, які забезпечують високі споживчі якості продукції та її конкурентоспроможності на ринку. Перспективи розвитку підприємства полягають у більш повному і раціональному використанні деревини на основі впровадження сучасних деревообробних технологій та забезпечення будівництва сучасними і якісними будівельними матеріалами.

9. Доведено, що підприємство ТОВ «ВІВАД 09» може отримати прибуток від збільшення обсягів продаж за рахунок діяльності служби маркетингу, яка забезпечить покращення іміджу підприємства і тим самим збільшить кількість клієнтів. На основі наведених у бізнес-плані даних можна стверджувати, що реалізація проекту щодо виробництва євробруса буде ефективною, оскільки за рахунок отриманих прибутків можливе покриття затрат на виробництво та повернення кредитних ресурсів за досить короткий термін часу, а саме за рік. Розраховані показники ефективності інвестиційного проекту свідчать про те, що реалізація даного бізнес-плану є прибутковою і ефективною на підприємстві ТОВ «ВІВАД 09».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М.Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування: монографія. Київ: КНУТД, 2022. 280 с.
2. Блонська В.І. Стратегічне управління прибутком підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2018. № 6. С. 89–92.
3. Бондар А.В. Удосконалення управління фінансовою діяльністю на підприємстві. Економічний вісник НГУ. 2014. № 1. С. 65–73.
4. Верхоглядова Н.І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки. Економічний простір. 2020. № 21. С. 312-320.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Гудзенко Н.М. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та наповнення фінансової звітності. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 5. С. 102-113.
7. Деревообробна промисловість України та країн світу: стан, проблеми і перспективи розвитку : кол. моногр. / за ред. М. О. Кизима, І. О. Губаревої ; авт. кол. : М. О. Кизим, І. О. Губарева, В. Є. Хаустова, О. Ю. Іванова, Є. М. Крячко, Є. С. Колбасін, Р. В. Харченко. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 272 с.
8. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Добрунік Т.П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. №5(1). С. 76-83.
10. Єпіфанова І.Ю. Особливості управління фінансовим результатом від операційної діяльності підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. № 2. С. 160-166.
11. Єфімова О.В. Фінансовий аналіз: сучасний інструментарій для прийняття економічних рішень: підручник. К.: ОмегаЛ, 2014. 348 с.
12. Жирівська У. Сучасний стан та тенденції розвитку деревообробної галузі. III Всеукраїнська студентська науково-технічна конференція

«Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання». 2022. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/60826241.pdf>

13. Журавльова Т.О. Формування фінансових результатів підприємства в умовах кризи. Економіка та держава. 2020. №3. С. 42-45.

14. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. Облік і аудит: Термінологічний словник. Львів : Центр Європи, 2019. 671 с.

15. Забедюк М.С. Теоретичні засади фінансового забезпечення діяльності підприємства. Економічний форум. 2016. №3. С. 195-200.

16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

17. Зеліско І.М. Гармонізація фінансових відносин аграрнопромислових компаній. Агросвіт. 2016. №24. С.3-7.

18. Ільчук В.П. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств реального сектору економіки. Фінанси та банківська справа. 2018. № 2 (36). С. 310-316.

19. Іщук С. О., Созанський Л. Й., Коваль Л. П., Ляховська О. В. Потенціал розвитку деревообробних виробництв у регіонах України : наук. вид. Львів : НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього Національної академії наук України». 2022. 109 с.

20. Колеснік Я.В. Роль управління фінансовими результатами в процесі підвищення прибутковості сільськогосподарського підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. №21. С. 49-53.

21. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

22. Корнійчук Г.В. Моніторинг у системі управління фінансовими результатами підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №13. С. 26-31.

23. Кулинич М. Взаємозв'язок суттєвих факторів у структурному моделюванні управління фінансовим результатом. Економічний аналіз. 2020. № 6. С. 426–429.

24. Ляховська О. В. Оцінка сировинного потенціалу деревообробної промисловості в регіонах України. Інфраструктура ринку. 2019. № 31. С. 138–144.
25. Мочерний С.В. Політична економія : навчальний посібник. Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.
26. Мазур В.А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 3. С. 7-20.
27. Мартиненко О.В. Організаційно-економічне забезпечення реалізації експортного потенціалу деревообробних підприємств України. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2022. №23. С. 133-141.
28. Мартинюк О.А. Формування адаптивного підходу до забезпечення динамічного розвитку підприємства. Інтелект ХХІ. 2017. № 4. С. 83-87.
29. Марюта О. Адаптивне управління прибутком підприємства. Фінанси України. 2022. № 3. С. 83-89.
30. Масюк Ю.В. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. Економіка та держава. 2021. № 10. С. 93-96.
31. Мицак О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства. Галицький економічний вісник. 2019. № 1. С. 115-122.
32. Міжнародні стандарти фінансової звітності / за ред. С.Ф. Голова. К.: Фенікс, 2019. 367 с.
33. Носирєв О.О. Вплив зовнішніх факторів на фінансові результати машинобудівних підприємств України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. № 10. С. 47–51.
34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14

«Оренда» від 28.07.2000 р. № 181. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід» від 29.11.99 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати» від 21.12.99 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17 «Податок на прибуток» від 28.12.2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 31 «Фінансові витрати» від 28.04.2006 р. № 415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

40. Норд Г.Л. Апробація механізму формування обліково-аналітичної системи управління фінансовими результатами. Агросвіт. 2018. №12. С. 34-41.

41. Огійчук М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення. Економіка АПК. 2020. № 6. С. 31–45.

42. Олійник О. В. Прибутковість різних видів економічної діяльності і тенденції їх розвитку. Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування. Х., 2018. № 7. С. 3–11.

43. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія): навчальний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2012. 240 с.

44. Остапенко А.С. Фінансове забезпечення підприємств аграрної сфери в сучасних економічних умовах. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. 2021. Вип. 3. Т. 1. С. 197-203.

45. Офіційний сайт компанії ТОВ «ВІВАД 09». URL: <https://vivad09.com/uk/pro-kompaniyu>

46. Пантелєєв В.П., Сніжко О.С. Словник бухгалтера та аудитора. Київ : Інформ.-аналіт. Агенство, 2009. 239 с.

47. Патарідзе-Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. Формування ринкових відносин в Україні. 2016. №2. С. 25-37.

48. Першко Л. О. Сутність організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2022. № 2. С. 90-94.

49. Пігуль Н.Г. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня. Економіка і суспільство. Випуск 10. 2017. С. 188-193.

50. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2020. № 79. С. 125-132.

51. Плаксієнко В. Я. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. Облік і фінанси АПК. 2019. № 2. С. 16–21.

52. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

53. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. 2-е вид., перераб. и доп. Тернопіль: Економічна думка. 2014. 416 с.

54. Пріб К.А. Формування фінансових результатів в антикризовому управлінні підприємством. Економіка АПК. 2022. №7. С. 84-89.

55. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.

56. Руда Р.В. Аналіз ефективної діяльності підприємства: необхідність та методика. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2012. № 4(20). С. 109–111.

57. Рябокон О.О. Планування та управління фінансовими результатами підприємств. Економіка та держава. 2016. №11. С. 98-100.

58. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. К.: Знання. 2005. 662 с.

59. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі

розвитку господарської діяльності промислових підприємств. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. 2020. № 18(1). С. 135–141.

60. Скалюк Р.В. Економічний механізм управління фінансовими результатами промислових підприємств: теоретичні основи забезпечення функціонування. Економічний вісник Донбасу. 2013. № 2 (24). С. 86-93.

61. Стецюк П.А. Формування нової парадигми управління фінансовими результатами підприємств. Економіка АПК. 2016. №6. С. 77-83.

62. Сябер Є.О. Фактори формування прибутку. Young Scientist. 2018. № 6(58). С. 431–435.

63. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2013. 554 с.

64. Тесленко Т.І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення. Бізнес Інформ. 2013. № 4. С. 356-360.

65. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. 5-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2011. 976 с.

66. Ткаченко О.С. Розподіл фінансових ресурсів як основа досягнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2018. №12. С. 27-33.

67. Ткаченко Т.П. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/47230721.pdf>

68. Третяк О.Д. Оцінка фінансового стану акціонерних товариств. Фінанси України. 2020. № 2. С. 98–103.

69. Турило А.М. Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства. Фінанси України. 2018. № 8. С. 35-44.

70. Туріянська М.М. Прибуток – важливе внутрішнє джерело. Вісник ДонДУЕТ. 2016. № 3. С. 27-29.

71. Фецович Т.Р. Формування фінансових результатів підприємств. Вісник Львівської комерційної академії. 2022. № 36. С. 405-410.

72. Худолій Л. М. Теорія фінансів: навчально-методичний посібник. К.:

Вид-во Європ. ун-ту, 2013. 167 с.

73. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

74. Чебанова М. С. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: Академія, 2016. 671 с.

75. Червінська С.Л. Особливості визначення фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. Облік і фінанси АПК. 2015. № 6 С. 107–110.

76. Шипіна С.Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. Вісник ЖДТУ. 2022. № 1(59). С. 229–232.

77. Ямборко Г. А. Особливості аналізу фінансових результатів підприємств України. Економіка проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. Дніпро: ДНУ, 2019. Вип. 177. Т. 2. С. 603-611.

78. Янчева Л.М. Обліково-інформаційна система управління прибутком торговельних підприємств: монографія. Х.: ХДУХТ, 2012. 217 с.

79. Ярошевська О.В. Джерела залучення фінансових ресурсів на промислових підприємствах. Економіка та держава. 2020. №10. С. 30-33.

80. Яцух О.О. Теоретичні засади фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Серія: Економічні науки. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2018. № 4 (39). С. 310–316.

ДОДАТКИ